

P.N.C. ACCuza - O.Goga - VIII -

Nov.'37- febr.'38 - 1939 -

Guvern Goga -Cuza 28 dec.'37 - 9 ian.'38

A.) LD :semnale:consecvența programului gogo - cuzist:

< România , românilor ! >

a.) [15 dec. 1930] Ce ilaritate era semnalată de stenografi , prin decembrie 1930 , când N.Coroideanu (PNȚ) aruncase lui ACCuza " **gluma** " **de a pretinde , poate , guvernarea !**

Atunci , ACCuza , imperturbabil , a marșat serios , ignorând bășcălia , spunând că LANC s-a creat abia în 1923 ; că , precum PNȚ , i-au trebuit 10 ani de opoziție , pentru a crea un mare curent popular ; că , poate , va câștiga alegerile în 1933 sau '34 ... și atunci va vedea cum va mai vorbi Madgearu despre programul LANC !
Atunci spunea Cuza că problema nr 1 pe care o va rezolva LANC va fi " **problema jidănească** "

(Legisl.I PNȚ , ses a III -a ordinară , MO 21 , 15 dec.1930)

b.) [30 aug.1932] ACCuza prezintă doctrina LANC ; istoric al antisemitismului românesc ; programul antisemit LANC ; reforma Constituției și a legilor organice ; eliminarea evreilor din România .Atunci își exprimă el satisfacția și bucuria pentru similitudinea programului LANC cu programul lui Hitler .

(Legislatura II PNȚ , sesiunea extraord. iul-oct 1932 , MO 19 , 30 aug.'32)

c.) [24 mart.1933] ACCuza , în toiul scandalului Skoda , oferea un " **guvern de autoritate** " , pe care îl avea și voia să-l propună Regelui .

Făcând apologia lui Hitler , ajuns la putere în Germania , el prevedea că " mișcarea națională de mâine " , în România , va fi " **mișcarea LANC** "

(Legisl.II PNȚ , ses.ordinară , nov.'32 -apr.'33 , MO 72 , 24 mart .'33)

d.) [24 febr.'34] Octavian Goga (P.N.Agrar) : rolul de " apostolat " ce și-l adjudecă PNA ; necesitatea ralierei la acest curent a tuturor mișcărilor " **sincer naționale** " ;

apelul la toți patrioții liberi sau din închisori (vizate LANC și Gde F) ; scopul mișcării : de a prelua puterea în stat și de a-i da o nouă organizare .

Atunci lansează el lozincă mobilizatoare " **România , românilor !** "

(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34 , MO11 , 24 febr.'34)

e.) [2 mart.'34] ACCuza expune **Program de guvernare** . Cine să-l realizeze ?

Lansează cele 3 ipoteze : PNL (nici într-un caz !) ; LANC ; **Guvern de concentrare** .

(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34 , MO 16 , 2 mart. '34)

f.) [14 iulie '35 / 29 nov.] Gh.A.Cuza anunță și prezintă în parlament fuziunea LANC+ PNA , prezintă **Programul PNC** : " **În ordinea politică Vrem România a Românilor** .

Vrem ca stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante , să se afirme desrobită de orice amestec parazitărilor .

Vrem aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat

și punerea în valoare a **proporționalității numerice , în sens etnic** .

la toate întreprinderile particulare din România .

Vrem ca armata națională , justiția , administrația și învățământul de Stat ,

să fie în mâinile națiunii dominante , pentru a asigura

în prima perioadă de consolidare a Statului , **valorificarea principiului național** .

Se va avea în vedere **pricipiul proportionalității numerice** și la înscrierea în **institutele superioare de învățământ.**"

(Legislatura PNL, Sesiunea a III-a ordinară, 15 nov.'35- apr.'36, MO 5, 29 nov.'35)
g.) [29 nov.'35] **Bloc Național Parlamentar : PNC + Fr.Românesc** ,

II. Afirmarea caracterului național și creștin al Statului nostru ,

prin lupta fără șovăire pentru **realizarea lozincii România a Românilor.**

Pentru **atingerea acestui scop** și pentru a asigura în mod real

stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazitar ,
Blocul Parlamentar revendică :

1. Aplicarea principiului național în armată , justiție , administrație , în învățământul de stat
secundar și superior , precum și în toate funcțiunile sau întreprinderile de Stat ;
de asemenea , **realizarea proportionalității în sens etnic**
la toate **întreprinderile particulare din România.**

(Legislatura PNL, Sesiunea a III-a ordinară , MO 5 , șed. de vineri , 29 nov.'35 ,)

h.) [1 mart.'37] **O.Goga : Eu cred că acest rol al comunistilor există, persistă.**

Nu știu cum a intervenit în ultimul timp un **adagiu** , care trece din gură în gură ,
și care este cu foarte multă insistență **pus în circulație** de niște oameni , care sunt interesați ,

adagiul este : nu există comunism în România! Eu însă vă spun că **țara este plină**

de o rețea comunistă , care lucrează , care se manifestă în mod permanent ... (întreruperi)

Da, o rețea comunistă și nu știu dacă dvs nu vi s-a pus la dispoziție **tot felul de reviste** ,
sunt **reviste periodice** , numărul lor este de **50 [-----]**

eu cred că **se face un exces de zel , luându-se o atitudine de prigoană împotriva studenților.**

[-----] , după moartea regretatului Duca , și atunci am spus :

nu trebuie să ne întindem acum într-o atitudine de prigonire împotriva studenților ;
să se facă ordine , dar **să nu se cadă în greșala de a se exagera.**

Ei bine , **acum se exagerează. Se arestează toți acești băieți pe capete.**

Eu vă spun - poate sunt greșit , dvs să judecați : **tâmpile fierbinți ale tineretului**

mai bine vreau să le văd angajate pentru mișcarea naționalistă ,

dacă vreți , extremistă, decât pentru mișcarea comunistă din România.

(Legislatura PNL, Sesiunea a IV-a ordinară , 1 mart.'37)

Din doctrina și programul PNC / 1930-1937

1.) Carol al II-lea , Regele României , **Însemnări zilnice** , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta** , București , 1995 , pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș .Prefață , I. Scurtu

Carol II / nov.-dec.'37 Doc.integral : [fișier Monarhie VI](#)

▣ **Sucesiunea ;**

▣ **Tătărăscu ; Opoziția ; Alegerile**

▣ **Formule de guvernare post -electorale**

▣ **Refuzul PNT, a lui Mihalache**

▣ **Imposibilitatea aducerii lui Maniu ; Pactul Maniu -Codreanu**

▣ **Imposibilitatea aducerii Gărzii de Fier la guvern**

▣ **Soluția : guvern Goga -Cuza + grup disident PNT+ I.Antonescu**

▣ **Măsurile antisemite**

▣ **Complicații externe**

▣ **Lovitura de stat (rupt din Caiet !)**

"Două luni de zile în care am avut atâtea de făcut , atâtea **dificultăți și probleme** politice ,
încât **mi-a fost imposibil de a continua de a-mi face zilnic însemnări .**

Mă văd , deci, silit de a rezuma , de a face un comentariu general
asupra evenimentelor din acest răstimp.

Fatalmente, vor fi mai puțin intime , dar vor reflecta mai clar evenimentele .

Pentru mine, fatalmente, **cele de politică internă vor domina [-----]**

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Alegerile

Cu toată opoziția lui Dinu Brătianu și cu toate că erau considerente care pledau contra , că după 4 ani PNL era uzat , totuși a primit și, prin mijlocul lui decembrie , au loc alegeri .

S-a făcut înainte o remaniere , care l-a adus pe **Franasovici** la Ministerul de Interne.

Fostul subsecretar la Interne din timpul lui Ionel Brătianu și Duca, cunoștea meseria asta ,

dar și el era un partizan al retragerii de la guvern.

Am impresia că **nu și-a dat prea mult silința** , luând drept scuză ca alegerile să fie cinstite , și **rezultatul a fost că Guvernul a fost învins !**

Rezultatele procentuale au fost :

- Liberalii 35,9%
- Național-țărăniștii 20,4 %
- Garda de Fier.....15,5 %
- Național-creștinii9.1 %

Carol II / nov.-31dec.'37

▣ Formule de guvernare post -electorale

[LD : se pot detecta **diversele " mișcări "** , pe care Carol le-a făcut pentru a-și impune voința .

Ele vădesc o adevărată **artă în jocul vicleniilor politice** : **cheamă** la consultări pe **Mihalache**

(care nu mai era șeful PNȚ) și-i pune iar **condiția colaborării cu Vaida, scontând pe refuz** ;

sare -chiar dacă motivat - **peste consultarea lui CZCodreanu**, al treilea partid de pe lista

procentuală , declanșând **războiul pe viață și pe moarte** cu legionarii ;

ajunge astfel la **singura soluție : guvern Goga -Cuza** , căruia îi propune însă **colaborarea**

cu elemente **național-țărăniște nemulțumite de Maniu** . Să dăm Cesarului ce-i a Cesarului !]

" Neatingând cele 40 % spre a putea avea majoritatea , opoziția nefiind dispusă să colaboreze ,

Tătărescu n-a putut continua cum am dorit și cum am crezut că ar fi bine.

[-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Soluția : guvern Goga -Cuza

Mărturisirile lui Carol caracterizate de el "**manevre politice**" ,

sunt **cinice, calculate , dure**, dezvăluind înclinarea sa spre **intrigă și combinații** ,

mergând până la **urzirea de crime**. (Dacă am avut vreodată un dubiu în ce privește

"mâna" lui Carol în asasinarea lui Duca, citindu-i aceste rânduri , dubiile s-au risipit)

Deviza "**divide et impera**" , la Carol , nu are **nici un scrupul moral** :

Goga, prins în capcana ambițiilor de putere , dorind , deopotrivă,

lichidarea legionarilor dar și alungarea evreilor ;

Călinescu , pe post de **anihilator** al exceselor antisemite ale cuziștilor ,

dar de **secondant** în lichidarea Gărzii de Fier ; Micescu , ca un paratrăsnet la reacțiile externe .

Și toate acestea, cu riscurile pe care era conștient că le va provoca,

numai ca **să poată fi " liber"** , ca prin "**măsuri mai forte**" , să se "**descătușeze**"

de tirania partidelor , adică să introducă **domnia personală** .]

" Mi-a rămas, deci , o **singură soluție constituțională** ,

aceea de **a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza** .

Este , desigur , o **soluție proastă** , dar , totuși , cea mai puțin [**proastă**] .

"Sunt perfect conștient că o **guvernare cu aceste elemente** destul de hotărât antisemite

nu va putea fi una de lungă durată și că , după aceea,

voi fi liber să pot lua măsuri mai forte , măsuri care **să mă descătușează** , atât țara ,

cât și pe mine , de **tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid** .

" Cum era de așteptat , **atâta a aștepta Goga** , era împlinirea ambițiilor sale ;

umflându-se ca un broscoi, primește a forma guvernul în **condițiile care i le-am impus** .

" Procedând după **aceeași metodă ca cu Mihalache** , **dar invers**,

am impus **colaborarea unor elemente național-țărăniște** cari erau **nemulțumite**

cu veșnicile **acte de opoziție sterilă ale lui Maniu** .

" **Guvernul** s-a format cu **[AC] Cuza vicepreședinte**, fără portofoliu,

I. Antonescu la Apărarea Națională , o ultimă încercare cu **acel ambițios nestabil** .

cu trei național-țărăniști disidenți : **Armand Călinescu** la Interne, **o garanție pentru mine, Rădulescu -Mehedinți** la Justiție și **Virgil Potârcă** la Agricultură .
Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți, **Istrate Micescu** .

Grație infiltrării democratice , am putut obține **o frână pentru anumite excese** ce erau de temut, și bine am făcut.

"Acum mai este un punct important : **Goga** , mai ales, și **ACCuza** sunt **dușmani de moarte ai gardiștilor** și **hotărâți a întreprinde orice pentru exterminarea lor.** În aceasta vor fi perfect **secondați de Călinescu** , care este **complet de acord cu ei . "**
Carol II / nov.-dec.'37

▣ Măsurile antisemite

▣ Complicații externe

" Din primele zile au început **greutățile**, mai ales **pe terenul străinătății**, cari, **necunoscând dedesubtul acestei manvre politice** ,
n-a văzut decât fața antisemită a lucrurilor .

Repercusiunile au început de îndată, pe terenul economic.

Bietul **Micescu** , în vederea unor **atacuri** care sunt de așteptat la **Geneva**, trebuie să-și pregătească cu multă grijă materialul și pledoaria.

" **Prima măsură** care vrea să o ia Goga este o **revizuire a evreilor** cari, după 1919, **au intrat în mod fraudulos în țară.** Lor vrea **să le ridice dreptul la cetățenie.**

Cred că va atinge **o foarte mică minoritate** ,
și asta poate [fi] **o alungare de leș folositoare** acestui moment ."

[-----]

Carol II / nov.-dec.'37

2.)**Armand Călinescu** , **Însemnări zilnice** : 23-28 dec.'37

/ **săptămâna tranzacțiilor** : **despărțirea de PNȚ** ; **intrarea în guvern Goga** ; **omul lui Rex / LD** : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum **Carol**, prin **interpușii săi**

- g-ralii **Condeescu și Urdăreanu** - a ajuns la **formula guvernului Goga** .

Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzacție - în cunoștință de cauză sau nu -
făcând **jocul scenariului ticluit de Carol. După Tătăreșcu ... Călinescu !**

Și declicul din sufletul și conștiința lui Călinescu care-și părăsește partidul crezul, prietenii și își leagă , din acel moment, **destinul** - ca om și politician - **de Carol II** .
În orice caz , săptămâna 24 -28 dec. , a însemnat pentru el " **aruncarea zarului** "

Traectoria lui **Călinescu de la PNȚ la Camarilă (1925 -1937)** - vezi la **fișiere PNȚ XVI]**

Călinescu / 23 dec.'37

▣ **Mesaje , tratative, culise.**

Condeescu , Urdăreanu , Goga

▣ **Întrevederea cu Goga. Programul .**

Goga + țărăniștii dizidenți + Antonescu

▣ **Componenta guvernului**

▣ **Ultimele aranjamente**

Urdăreanu -Goga - Rex

▣ **Constituirea guvernului**

Călinescu / 23, 24 dec.'37

▣ **Întrevederea cu Goga. Programul .**

" Seara, între orele 11 -12 noaptea, **lungă întrevedere cu Goga, la Condeescu acasă** ,
în prezența acestuia.

Goga își dezvoltă programul , pe care l-a discutat într-o audiență particulară
în dupăamiaza zilei . Cuprinde :

1. **Chestia națională : verificarea averilor intrați după război, sesizarea Genevei, controlul averilor evreești , anularea brevetelor de cârciumi evreești etc.**
2. **Probleme sociale : ieftinirea traiului , anularea delictelor silvice, libertatea fabricării țuicii ;**
3. **Politice : ridicarea cenzurii , dizolvarea consiliilor comunale etc .**

[-----]

Călinescu / 26 - 27 dec.'37

▣ **Ultimele aranjamente : Antonescu .**

Ghelmegeanu merge cu mine la Urdăreanu . **Acceptase să intre în guvern .**

Acum revine. Probabil **influența nevestii.**

Urdăreanu pleacă la Sinaia. La 11 noaptea îi spun că combinația nu merge.

Se înapoiază la 4 noaptea. Ne întâlnim la el , Goga și eu .

Hotărâm forma de guvern de colaborare . Cer să intre și general Antonescu .

Goga a fost de aceeași părere și l-a cerut regelui.

Regele l-a acceptat la Comunații, luând primul ministru Armata .

Discut cu Ionel Antonescu . Nu primește decât dacă i se dă Armata .

[-----]

Călinescu / 28 dec.'37

▣ **Constituirea guvernului**

" **Se constituie guvernul.** Rex subliniază caracterul de colaborare.

Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .

Adaugă : **< Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine >**

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

3.) " **Parlamentul Românesc** " , număr special , 31 dec.'37

/ **Sucesiunea : PNC la guvern / circumstanțe / importanță istorică /**

/ **Programul lui Goga : măsurile antisemite /**

/ **Guvernul , miniștrii / anul 1938 = România românilor! /**

Revista / 31 dec.'37

▣ **Căderea guvernului liberal = victoria votului universal .**

▣ **Greșala lui Tătăreanu ; delicateța lui Dinu Brătianu**

▣ **Sucesiunea : curent naționalist ! ▣ Elanul sufletesc al românismului**

▣ **Elanul sufletesc al românismului ▣ Regim național-creștin**

▣ **Programul Guvernului Goga**

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

▣ **Guv.Goga - un moment istoric**

▣ **Biruința curentului național .**

▣ **Adevărul național : România românilor !**

▣ **Guvernul Goga : miniștrii și subsecretarii de stat**

N.Russu - Ardeleanu , Nu - mi vine să cred !

sucesiunea ; guvernul ; personalități / 31 dec.'37

[LD : **euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat

la alegeri pe **locul IV**, întrunind doar **9 % din sufragii.**

Sunt niște "**cronichete**" **partizane** , la o revistă la care existau condeie de toate culorile politice, inclusiv naționaliste.

Altfel , opiniile sunt cât se poate de superficiale : zeflemiste cu **PNL** și guvernul **Tătăreanu** ;

încurajatoare pentru **PNC devenit , surprinzător " guvernamental" ;**

consolatoare pentru **Garda de Fier** ; și , pentru ca să nu se supere nimeni ...

cu asigurarea optimistă că **democrația românească va să vină !**

Am preferat să dau opinii din această revistă , decât **ziarele care erau tranșant partizane .]**

Revista / 31 dec.'37 Doc.integral : fișier Guvern Goga , XVI

- ▣ Căderea guvenului liberal = victoria votului universal .
- ▣ Greșala lui Tătărăscu ; delicateța lui Dinu Brătianu
- ▣ Succesiunea : curent naționalist !
- ▣ Elanul sufletesc al românismului
- ▣ Regim național-creștin
- ▣ Programul Guvernului Goga

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

...Guv.Goga - un moment istoric

...Biruința curentului național .

...Adevărul național : România românilor !

▣ Guvernul Goga : miniștrii și subsecretarii de stat

[LD : NB : ca să ai în față :

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNȚ	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39
P.Maghiar	136.139	4,43%	V	19
Part.Evreesc	43.681	1,42	IX	
Partidul German	43.612	1,42%	X	

LD : Apropo de "curente " , o banală socoteală aritmetică , spulberă afirmațiile cronicarilor :

I. Peste 60% curent democratic ; peste 7 % minorități ; doar 24,73 % curent naționalist !

II . Ca procentaj (35,92%) , pe locul I s-a aflat PNL (nu PNȚ) ,
 întrunind cu peste 10 procente mai mult , decât curentul naționalist !

Revista / 31 dec.'37

- ▣ Căderea guvenului liberal = victoria votului universal .

...Greșala lui Tătărăscu ; delicateța lui Dinu Brătianu

[LD : **euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat la alegeri pe **locul IV** , întrunind doar **9 % din sufragii** .

Este o "**cronichetă**" **partizană** , la revistă găsindu-se , este adevărat , condeie veterane **naționaliste**. Altfel , analiza ... cât se poate de superficială și zeflemistă.]

Greșala culminantă a "premierului" care s-a scufundat în neguri din care anevoie se va mai ivi , a fost , desigur , **formarea guvernului cu " baza lărgită "**

Pedeapsa a fost grea , dar **pe deplin meritată** , mai ales după gestul provocător de la radio .
 Și **singurul act politic al d-lui Dinu Brătianu** , șeful drăguș și delicat , aproape imaterializat ,
al d-lui Tătărăscu , a fost acela de a fi **recomandat factorului constituțional**
pe altcineva decât locotenentul său Guță .

Țara întreagă a **urmărit** , cu atenție excepțională , **criza de guvern liberal** , și a dezaprobat cu brutalitate **combinația hibridă** la care s-a pretat cei ce erau gata la orice .

Felul istoric în care a **fost răsturnat al doilea guvern Tătărăscu** , rămâne ca **un titlu de glorie pentru votul universal românesc** și ca o mare nădejde în viitorul țării noastre .

Atunci când conștiința alegătorilor în număr de **peste 3 milioane** , se afirmă cu atâta hotărâre **împotriva unui guvern** , care netăgăduit invoca și argumente valabile și care avea atâtea multe și tari argumente în favoarea sa , de calitate inavuabilă ,

orice om trebuie să-și **scoată pălăria și să se închine** până la pământ **în fața verdictului Națiunii** .

Cu greu și **cu durere s-a închinat și a plecat d. Guță Tătărăscu** .

Era așa de bine ca prim-ministru ! Și ce frumos știa să discurseze . Da, sau nu " ?

Revista / 31 dec.'37

▪Succesiunea : curent naționalist !

...Elanul sufletesc al românismului

Mai dificilă a fost problema succesiunii . Țara hotărîse și cei în drept se învoiră să o asculte .
Pe cine trebuia să punem în locul celor îndepărtați ?

Nu mai era vorba de partide , ci de curente .

Și este evident că România se află străbătută de un formidabil curent naționalist de înnoire .

"Se putea face oare abstracție de **fenomenul acesta de mari proporții** ?

Și încă **pentru o chestiune de procentaj** ? Firește că nu .

De aceea , noi , în sinceritatea și libertatea pe care întotdeauna le-am pus [-----]

vom spune că așa cum **s-a privit în inima lucrurilor** ,
s-a privit bine , din loc înalt [MSR] și de pe toate laturile .

" **Vor spune tinerii legionari** , înmărmuriți ei înșiși de marea adeziune a tinerimii țării ,
că ei au avut mai multe voturi .

Dar , pe această bază , de procentaj , **cel dintâi stă** - și nu numai pe această bază -

**d. Iuliu Maniu . Dar dl Maniu stă mai ales pe principii de Drept constituțional ,
de Drept parlamentar , și pe marele fundament al democrației românești ,
care trebuie să triumfe , de sigur**

căci numai ea deschide toate posibilitățile tuturor fiilor neamului .

Revista / 31 dec.'37

...Regim național-creștin

[LD : foarte interesant ! Momentul **democrației românești** urma să vie ...

abia **după realizarea idealului naționalist** . Nu trebuie să trec ușor peste această stare afectivă , peste această dorință , peste acest val popular ,

și să o taxez drept "**psihoză**" sau "**modă**" . Ar fi prea simplist .

Va trebui să sondez și să mă pronunț cât adevăr exista în spatele ei .]

" Acum a fost însă mai aprig **elanul sufletesc al românismului** .

O dată înstăpănit acest sfânt principiu de viață în casă românească ,

la îmbulzeala oștilor care vor veni să prăznuiască izbânda ,

și să-și ceară plinirea vrerilor și dorințelor , **va sosi în chip automat**

momentul imperativ al democrației românești .

" **Să lăsăm deci cu inimă plină și calmă instaurarea regimului național -creștin** ,

să-l așteptăm înfăptuirile , **salutându-le cu bucurie și fiind fericiți**

că **au putut să vie cu un ceas mai devreme** .

Să ne așteptăm rândul fiecare , cu înțelegere , cu bunăvoință , cu bucurie .

A critica e ușor . A repara și a construi e cu totul altceva .

Oricât am fi de dispuși la critică și la discuțiuni teoretice , să le amânăm .

E ora faptelor , a marilor fapte pentru Români .

Suntem în pragul României Românilor "

////////////////////////////////////

▪Programul Guvernului Goga

Noul prim-ministru al României nu este un oarecare om politic , șef de organizație electorală , sau cuvântător de ocazie . **El este un profet al neamului și poetul unei epoci** care s-a văzut răzbutată prin realizarea visului de veacuri al Românilor : Țara noastră mare de astăzi .

Octavian Goga este **fiu de preot** , el însuși un **mare credincios** . [-----]

De aceea , în primul moment al ivirii sale în fruntea unui guvern românesc ,

toți cei care îl cunosc și-au pus **întrebarea : cu ce program a venit și ce va face ?**

Am căutat să ne informăm cititorii și iată ce am aflat :

1. **Suprimarea ziarelor " Adevărul" , " Dimineața" și " Lupta " ,**

pentru că acestea **nu au calitatea etnică , morală și culturală** ,

care să le poată îndreptați de **a se amesteca în treburile noastre românești** .

2. **Anularea permiselor pe CFR a peste 100 de ziaristi și publicisti evrei** , pentru aceleași considerațiuni .
3. **Retragerea tuturor brevetelor de băuturi spirtoase ale evreilor stabiliți în comunele rurale** , și acordarea unor asemenea drepturi numai invalizilor din război.
4. **Verificarea tuturor actelor de încetățenire post-belică a evreilor** cari au venit puhoi în România , uzând de fraudă , fals și corupțiune .
5. **Aplicarea strictă a măsurilor legale de apărarea muncii și drepturilor românești** , în toate întreprinderile cu capital străin,din România .
6. **Eftinirea tuturor articolelor de primă necesitate și de mare consum.**
7. **Pedepsirea tuturor celor ce au furat din patrimoniul public .**

Nu credem că se va găsi român adevărat care să nu aprobe un asemenea program și să nu se bucure de înfăptuirea lui .

Anul 1938 va fi oare început de veac nou pentru Români ?

////////////////////////////////////

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

«Guv.Goga - un moment istoric

" ... **România** va avea instalat , în anul de grație **1938**, bine instalat în slujba și la conducerea ei , un **guvern prezidat de Octavian Goga** ...

Mărturisesc aici, emoționat, că **nu am dat crezare primului zvon** , lansat luni, 27 decembrie , ba am socotit că **era o farsă** , cea dintâi " ediție specială " de acum trei zile.

Are **atâta însemnătate** faptul acesta , încât **nu mă sfiesc să-l numesc istoric** .

Mi s-a părut **așa de puțin verosimil**, așa de extraordinar , că, vă rog să mă iertați, dar eu unul **nu mă voi lăsa ușor convins** de realitatea aceasta măreață ,

decât luat cu binișorul, de o succesiune de fapte , a căror împlinire

Neamul meu necăjit și înșelat , **o așteaptă de prea multă vreme** , aproape cu desnădejde !

Nu, nu voi crede altfel, decât pipăind înfăptuirile veridice și durabile;

nu voi crede altfel , decât văzând cu ochii mei , zi de zi, **împlinirea unui vis**

pe care **l-am visat** și în a cărei realizare **am crezut** , cu toată puterea vieții mele.

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

«Biruința curentului național .

" **Programul partidului național-creștin** este prea bune cunoscut cititorilor mei, pentru a-l mai reproduce . **Șefii acestui partid, d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga** , au arătat în paginile revistei noastre , în mai multe rânduri, care este **esența acestui program politic**.

" Colaborarea acestor **doi mari români** la revista " Parlamentul Românesc "

a lămurit , cu ani în urmă , **punctul lor de vedere** , care , în sfârșit,

va trebui să izbândească , pe câmpul unei **guvernări epocale**.

" Această colaborare a cinstit revista noastră , dar , mai ales,

a avut darul să propage **lumina cea nouă, adevărul românesc**,

în sufletul acelor mii de cititori aleși, care valorează cât sute de mii de ștuturi de carete ,

pentru că ei difuzează , conving și statornicesc **opinia care hotărăște** asupra celor mulți ,

ca și asupra celor puțini .

" Cu **puterea lor de credință** , cu marele lor **talent și prestigiu** ,

d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga au creat **nu numai o conștiință românească**

și **o nouă tablă de valori morale și sociale** , în țara noastră,

ci și o armată capabilă de luptă pentru ideea națională

și de biruință în folosul întregii Națiuni române.

" În aceste **virtuți chintezențiale** stă tot secretul **puterii și izbânzii curentului național** ,

atât de strălucit reprezentat de acești mari **Oameni ai Nației noastre**

care sunt d-nii prof.**ACCuza și Octavian Goga** .

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

▣ **Adevărul național : România românilor !**

(Citate din Cuza și Goga)

"De câte ori nu ne-am pus la această revistă problema : **cum vom izbândi , noi, Românii ?**

Și totdeauna am avut **același răspuns** : numai atunci **când**
acei mari credincioși ai idealului românesc vor avea conducere țării.

" **Astăzi, iată-i, sunt la putere .Pot să înfăptuiesc ceea ce au dorit o viață întreagă . "**

Iată ce spunea **venerabilul ACCuza** , în numărul dedicat special

" **cuceririi orașelor României "** (mai '37) : **< De la 1889 nu încetez să atrag**
atenția conducătorilor noștri politici asupra acestei primejdii ,și ce n-am făcut pentru a-i trezi
din indiferență , ca să nu zic din complicitatea lor interesată [-----] >

" ÎN 1939 vor fi **50 de ani** , de când dl **prof.ACCuza** a început istorica luptă

pentru a face ca **România să fie a românilor** . [-----]

" **Concluzia logică** a rândurilor citate , este una singură :

exproprierea urbană și rurală a evreilor trebuie să se înfăptuiască fără zăbavă "

[-----**alte citate din ACCuza** -----]

" Recunoaștem cu toții că **ora împlinirii acestor deziderate ale Românilor** ,
a început să sune .Și nădăjduim ca , până în ceasul al 12-lea, **marile idei ale lui ACCuza** ,
pătrunse în toate conștiințele românești , hrană sufletească a atâtor generații de tineri
împodobiți cu ele, **vor deveni - în sfârșit , FAPTE** [-----]

Să dea Dumnezeu să vedem România a Românilor , pentru a ne bucura de ea și noi și copiii
noștri , și pentru a fi deapururi bunecuvântați cei doi cârmaci de astăzi . "

////////////////////////////////////

▣ **Guvernul Goga : miniștrii și subsecretarii de stat**

Octavian Goga - prim -ministru

g-ral I.Antonescu , Armată

V.Rădulescu -Mehedinți , Justiție

I.Micescu , Externe

V.Potârcă ,Comunicații

Gh.A.Cuza * ,Muncă

Șt.Ghițescu ,Cooperație

R.Irimescu , Aer și marină

Nenumit -Agricultură [**DRIoanițescu (Fr.Rom-Vaida)**

Subsecretari de stat :

Arh. Enescu -Finanțe

poetul L.Blaga , Externe

Tilică Ioanid, Dinu Simian , Interne

I.Gh.Savin , Ed.națională

V.Prelipceanu , Domenii

g-ral P.Teodorescu , Armată.

ACCuza , ministru de stat

Ioan Petrovici , Educație națională

I.Gigurtu , Industrie și comerț .

Armd.Călinescu ,Interne

Ioan Lupăș * , Culte și arte

Gh.Banu * ,Sănătate publică

E-Savu , Finanțe

Silviu Dragomir, ministru fără portofoliu

A.Baciu , Justiție

Prof. C Tomescu - Culte

Al.Hodoș *, S Bornemisa *, la Președinție

Leon Scridon , Muncă

Col.Gh Dobre , Armament

////////////////////////////////////

* **Prof. Ion Lupăș**(minist.Culte și arte)

Pictorul Cabadaef a prin în puternice culori înălțătorul moment în care
cetele de **români sibieni jură credință Regelui Românilor** și neamului românesc,
sărutând **steagul tricolor** întins de **protopopol Ion Lupăș** .

A luptat cu cuvântul și cu condeiul . A fost târît înaintea judecătorilor
instituiți anume ca să-l condamne .**A suferit temnița**.

Dar sufletul lui de **popă românesc** nu s-a îndoit o clipă .Ca și Gheorghe Șincai, ca și Petru
Maior și Samoilă Micu, a " ispitit scripturile" ca să găsească izvor de credință pentru neamul lui .

////////////////////////////////////

* **Alexandru Hodoș** (la președinție) **Literat distins, polemist**, credincios lui Goga ,
alături de care a luptat de la Unire încoace . **A redactat reviste și ziare** ,
luptând pentru realizarea unității sufletești și distrugerea veleităților regionaliste .

Antologia sa regionalistă rămâne un **document al vremurilor noastre** .

[**LD : vezi poate fai rost de această antologie**]

////////////////////////////////////

* **Sebastian Bornemisa** (la Președinție)

Nume purtat de principii și nemeși ardeleni . Dar și de mulți țărani . Nume care amintește în istorie de introducerea prin forță a limbii române în biserica din Ardeal .

Alături de părintele Moța, a redactat marele ziar popular "**Libertatea**", la Orăștie.

Tot acolo a editat revista literară "**Cosânzeana**" .

////////////////////////////////////

* **Gh.Banu** (Sănătate publică)

Specialist la Ministerul Sănătății. Cel dintâi lucru pe care îl are de făcut ,

este predarea pe mâna procurorilor a celor aproape **1000 de medici evrei cu diplome false**, care amenință viața populației românești , precum și sancționarea profesorilor vinovați

////////////////////////////////////

Guvernul Goga / 31 dec.'37

4.)**Corneliu Zelea Codreanu** , **Circulări și Manifeste** , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 .

CZCodreanu / 13 ian.'38

▣ **Comunicat : atitudinea față de PNC și guvernul Goga - Cuza**

(p. 234 -237)

" Domnilor ziariști,

Vă rog aduceți la cunoștința celor pe care îi interesează părerea noastră, următoarele :

Este cunoscută **atitudinea** de acum o lună a **Partidului Național Creștin**

față de mișcarea legionară. Păstrăm rănilor unui **atac nedrept, care ne-a durut**,

nu pentru că ar fi avut vreun efect electoral asupra noastră,

ci pentru că **a fost nedrept și mai mult decât nedrept**.

Ploaia care s-a bătut asupra noastră **prin scris și întruniri publice** ,

s-a fixat în jurul a **două acuzații** :

I. **Că noi am fi trădat cauza națională , trecând la inamic și devenind apărătorii jidanilor**

Acuzație nedreaptă , aruncată până în ultimul sat,

neconținând în sine **nici cea mai mică sămânță de adevăr**.

II. **Că noi, prin pactul de neagresiune făcut cu dl Maniu,**

am fi început o acțiune antidinastică .

Pot declara că atât **d-l Maniu** cât și **subsemnatul** considerăm ca **o crimă**

orice **acțiune sau fapt** care ar putea , nu **să atingă Dinastia**, dar **să întunece** măcar

strălucirea gloriei Sale. **Deci nu a fost adevărată nici acuzația de mai sus**.

III. Al treilea atac a fost cunoscuta **campanie de ațâtare a autorității împotriva noastră**,

în scopul de a ne **rășlui listele din 18 județe** , sub pretextul **că cei plecați în Spania ,**

și cei rămași în viață, și-au pierdut calitatea de Român. [-----]

Susținătorul , în vizibila plăcere și aprobare a puterii iudaice ,

a acestei uluitoare și ofensatoare teorii , a **devenit ministrul de Externe**

în actualul **Cabinet PNC** .[**Istrate Micescu**]

" Și acum , urmează a ne fixa **atitudinea față de noul guvern** .

Vom aluneca oare pe panta trasată de el ?Nu ! Pentru că noi trebuie să fim corecți chiar dacă alții n-au fost cu noi, și să nu lăsăm nici o pată pe trecutul mișcării noastre .

Noi vom zice :

<Oricum și pe oriunde ați venit , **fiți bine-veniți !**

Sunteți un **guvern naționalist** .

Eu nu am dreptul nici măcar să vă suspectez buna-credință ,

chiar atunci când unele lucruri nu le înțeleg , sau mi se par greșite.

Un om corect nu se poate năpusti asupra altui om , din primul ceas,

Înainte de a fi lăsat să-și pună în aplicare gândurile sale.

Când dvs luați măsuri cu caracter antisemit, multe -puține, câte puteți, nu voi ajunge eu în situația de a vă putea lovi.

Nu voi ajunge eu în postura de a fi unealta jidanilor,

de a deveni o speranță a lor în contra unui guvern naționalist.

Guvernarea este o piatră de moară așezată pe umerii câtorva oameni.

Nu mă veți vedea pe mine nici o dată sărind deasupra acestei pietre,

pentru ca să mai apăs și eu umerii deajuns de încărcăți.

De asemenea, împins de vreo invidie plină de josnicie, nu mă veți găsi strigând :

" iată aceștia îmi iau și execută din programul meu și eu ce voi mai face ? "

Ci zic acum și voi zice totdeauna : să vă ajute Dumnezeu să faceți

pentru neamul românesc tot ce vrem, tot ce am vrut, tot ce a visat mintea noastră

că ar putea face . > [-----]

*

" Nu sunt de părere că e bine ca PNC să dizolve Corpurile legiuitoare

și să procedeze la noi alegeri , deoarece părerea mea este că guvernul nu poate atinge ,

în noi alegeri , nici 30 % .Ceea ce ar însemna un efort inutil care ne-ar duce la punctul

de la care am plecat , adică la un guvern fără primă , deci fără majorități parlamentare .

" Mie îmi convin alegerile, pentru că legionarii sunt neobosiți și vor da bătălia având ca țintă de atins : dublarea voturilor .

" În cazul deschiderii actualelor Corpuri legiuitoare ,

Mișcarea Legionară este dispusă să acorde votul său pentru buget și

pentru votarea unor legi urgente .

" Termin atrăgând atenția acelor care , în nechibzuința lor ,

încearcă să împingă Coroana spre o dictatură ,

că aceasta ar echivala cu o nenorocire .

" Cea mai mare înțelepciune este aceea de a ști să ocolești poziția care ar putea pune Coroana în conflict cu națiunea sau cu destinul Ei . "

CZC / 13 ian.1938

5.)Aplicarea, interpretarea , contestarea , legii revizuirii cetățeniei , 23 ian ș.a.

(presa de epocă) Vezi obligatoriu la fișier Guvern, Antisemitism

[LD : Și în alte țări se inițiaseră asemenea revizuirii de cetățenie (Franța ; Ungaria ș.a.)

Trebuie deci ținut cont și de contextul internațional , de curențele și măsurile similare .

La noi, decretul a fost dat în plină campanie electorală ,

în care atmosfera devenise deosebit de tensionată .

În orice caz , guvernul Goga-Cuza (din care făcea parte și generalul Antonescu)

și-a "onorat" promisiunea -amenințare cu care bătuse monedă electorală până atunci .

Paralel cu aceasta , în același interval de timp , jandarmeria și poliția s-au dat

la reprimarea dură a legionarilor - arestări, lagăre, împușcări - care va culmina

cu arestarea , procesul și lichidarea lui CZCodreanu (nov.'38) .

Dacă această ecuație complexă , aparent paradoxală ,nu este abordată corect

- cum cel mai adesea se întâmplă în istoriografia segmentială - nu se vor putea înțelege exact
formele de manifestare și specificul antisemitismului din România .]

ACCuza / 1930

Programul Lanc (ulterior, PNC) în problema evreească

(Legislatura I -a PNȚ , ses. a III- ordinară , ședința din 15 dec. '30)

/ Eliminarea jidanilor , silindu-i să plece din România ;

/ Emigrarea obligatorie a jidanilor stabiliți în România după 1914

/ Reintroducerea art. 7 din Constituția de la 1866

/ Scoaterea jidanilor din armată, justiție, corpul legislativ (deputați și senatori) ș.a

/ **Principiul proporționalității** : eliminarea și reducerea jidanilor în **industrii, meserii și comerț**
/ **Exproprierea pământurilor** de la jidani
/ Interzicerea **vânzării băuturilor** spirtoase de către jidani
/ Exproprierea proporțională a **brevetelor** ; monopolul **farmaciilor** pentru creștini ;
/ Oprirea tăierii rituale a animalelor , prin hahami
/ **Interzicerea schimbării numelor** etc etc etc **Vezi fișierele LANC**

////////////////////////////////////
Raport / 1940 / retro 1938-1939

▣ **Rezultatul revizuirii cetățeniei**

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 41 / 1940 , f. 11-12)
Prin decretul nr. 169 din 22 ian.1938 , **cetățenia obținută de evreii din Vechiul Regat** a fost **supusă revizuirii** . Cetățenia evreilor din Transilvania și celelalte provincii alipite , a fost și ea **supusă revizuirii** (a doua oară !)
În realitate., legea nu a fost de revizuire , ci de anulare și de redobândire cu efect retroactiv a cetățeniei .
Evreii au trebuit să depună la dosar , probe de care legile anterioare îi dispensau .
Nu primeau cetățenie decât acei cu cerere și probe .

...Excepții...

Au fost **excepți de la revizuire** , **evreii și familiile lor** :
/ Cei naturalizați **prin Parlament** (cu soțiile și copii lor)
/ Cei " " **Decretele -legi** din timpul războiului
/ Cei " " **Ordonanțe judecătorești** , pe baza **Decretului din dec. 1918**
Dar aceștia erau abia câteva mii de persoane !

...Revizuitii

Ceialți au fost revizuiți toți :
/ Cei cu Declarațiile din mai 1919
/ Cei din Listele de naționalitate (1924)
Decizia 165. 945 / nov.'39
65 % evreii admiși (după statisticile evreești - **doar 55%**)
35 % evreii respinși sau decăzuți (după statisticile evreești - **45 %**)
(prin nedepunerea cererilor și probelor)

▣ **Presa : Informații , reacții , declarații , comentarii**

[LD : Această ca exemple]

////////////////////////////////////
Presa maghiară / 16-18 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 31 , f.7, 23, 36 ș.a ; traduceri)
"Uj Magyaraság" . "Domnul Goga și cele două feluri de minorități " Budapesta / 16 ian.'38
[**Ziar de dreapta , antisemit**]

Vorbind despre **presa maghiară " de stânga"**- care-l critica pe Goga pentru măsurile antisemite - ziarul **semnala identificarea diversionistă a acestor măsuri** pentru **evreime și maghiarime** în **presa mondială filosemită** . .

Spunea : **< Goga este împotriva străinilor . Și aceștia , în majoritate , sunt evreii veniți în România după 1918 , din diferite țări vecine.**

Ei nu pot fi identificați nici cu unghurii , nici cu băștinășii evreii care-și afirmă **naționalitatea lor maghiară** . [-----]

< Universitățile din Ardeal au fost invadate nu de maghiari , ci de evreii ; la fel marile întreprinderi industriale ; **ei au aderat la putredul regimdemocrat din România** . [-----]

< Acum , evreii aceștia se grăbesc să se identifice cu maghiarii .> [-----]

< Atitudinea presei de stânga din Ungaria , este un pericol pentru **dorita prietenie maghiaro -română** . Ungaria nu poate formula **nici o pretenție față de România , din cauza conflictului româno-jiovesc** .> [-----]

<Opinia publică maghiară - cum n-a sacrificat prietenia cu Germanaia sau cu Polonia ,

pentru caracterul antisemit al politicii lor intenre -nu poate să sacrifice ,
din cauza politicii ijdovedești din România , bunele raporturi ce se prepară cu România >

////////////////////////////////////
////////////////////////////////////

"Timpul" , 29 ian.'38

Un grup de evrei din România , denumit " Josep Wilman " ,
a trimis biroului Societății Națiunilor și lui Istrate Micescu o cerere în care au solicitat
un teritoriu pe care evreii să-și poată reface un cămin propriu ,
încetând să mai fie o povară pentru popoare .

Grupul a înaintat și lui O.Goga o cerere în același sens , în care solicită autorizație
pentru constituirea unei Asociații care să lupte pentru respectivul scop .

Cererile sunt semnate de av.Albertal, Finkelstein, Iancu ș.a.

Guvernul român a permis sprijin .

////////////////////////////////////

...Plângeri evreești

(Arh.M.A.E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , p. 85)

Directia juridică a Comisariatului Minorităților / ian.'38

Statul româneste astăzi obiectul următoarelor plângeri evreești :

1. Plângerile Comit.Execut .al **Congresului Evreesc Mondial** * - 13 ian, 12 febr.'38
2. Plângerea **Alianței Israelite Universale** și a **Societăților Evreești din Franța** - 13 ian.'38
3. Plângerea lui **Joint Foreign Committee of the Board of Deputies of British Jews and Anglo -Jewish Association** - 14 ian.'38
4. Plângerea **Comitetului ptr. apărarea drepturilor Israeliiților din Europa centrală și orientală** , 23 ian.'38
5. Plângerea **dr. R.Goldman**
6. Plângerea **dr.Filderman**
7. Plângerea **avocaților evrei din jud. Covurlui**

Se explică de ce **petiționarii exagerează**, n-au dreptate totdeauna, nu cunosc realitățile ,
se contzazic . Se explică **legislația și procedurile** privind **revizuirea cetățeniei**

* **Notă** : **Congresul Mondial Evreesc** a făcut un **demers pe lângă Istrate Micescu**
pentru ca **măsurile excepționale** împotriva evreilor din România **să fie amânate**
până după discutarea lor la Geneva .

Micescu a promis că va interveni pentru **o moderare la București** .

(Cf. "Universul " / 30 ian.'38)

////////////////////////////////////

"Universul " / 30 ian.'38

▣ **Consiliul Ligii Naționale - sesiunea 100** .

Chestia **minorității evreești din România** a format obiectul unor **numeroase întrevederi**
ale lui **Micescu** cu **Eden, Delbos, Jordan** (noua Zeelandă) și **secretariatul general** al Ligii .

Istrate Micescu a făcut **cea mai ortodoxă profesiune de credință**
față de **ideile și principiile Ligii Națiunilor** .

Guvern Miron Cristea - I -11 febr.- 30mart. 1938

6.)Corpul Detectivilor , informație, ? febr.'38

(Arh.ISISP, fond XV, dsr.nr. 451, vol. II , f.286-287)

[LD :29 oct.2007.Am cea mai mică încredere în aceste note informative de la **Corpul Detectivilor**,

cu atât mai vârtos ,cu cât aceste documente au trecut prin **succesive distrugeri, purificări, reaşezări,schimbări de domiciliu** ,de la 1938 până astăzi , în funcție de regim politic, interes procesual represiv (sub Carol II, sub Antonescu , sub Dej sau Ceauşescu)
Ce căutau aceste doc la ISISP ?Probabil "captură" din timpul perchezițiilor sau "vărsări" de doc. istorice ale Securității .]

▫Goga ar fi cerut PNC alăturarea de legionari

DI.Octavian Goga , ar fi transmis prin av. Vivianu (dir. clubului PNC) :**toți membrii să stea liniștiți , să nu întreprindă nimic, să aștepte ,să intre în luptă la semnalul legionarilor. Goga crede că semnalul se va da pe 10 mai sau 8 iunie .**

Guvern Miron Cristea - II -30mart. 1938- 31 ian.'39

7.)Siguranța Generală ,C.D.: ACCuza despre CZCodreanu. 9 iun.'38

(Arh. ISISP, fond XV, dosar 451, f. 205)

#CZC= asasin ordinar

ACCuza ar fi spus unui intim : **<Am fost de aceeași părere cu Patriarhul că Corneliu Codreanu e un asasin ordinar** care a avut cel mai important rol în **uciderea lui Duca și a lui Stelescu** ,și de mult se cuvenea să i se aplice lui Codreanu pedeapsa care **deabia acum i s-a dat** >

< Sunt personal acuzat de unii că am încurajat pe Corneliu Codreanu spre asasinate pentru că **I-am apărat la Curtea cu Juri din Turnu Severin** , în procesul **asasinării lui Manciu** .
Eu și atunci , în pledoaria mea ,**am făcut rezerve asupra asasinatului** ,
pledând pentru provocare , pentru că **Manciu a provocat pe studenți** >
ACCuza / 9 iun.'38

8.)Poliția de siguranță.C.D.:Istrate Micescu - președ PNC?, 11 iul.'38

(Arh.ISISP, fond XV, dosar 451,vol II, f.286)

În legătură cu **proclamarea d-lui Istrate Micescu ca șef al Partidului Național Creștin** ,
cu cuvântările de la banchetul oferit ,**Stan Ghițescu** a difuzat la prietenii politici **scrisoarea alăturată** , care **lămurește lucrurile** :

▫Partidele politice sunt dizolvate !

< *lubite prieten,*

Sunt zvonuri . Partidele politice sunt dizolvate . La o masă , Alex.Hodoș a făcut o asemenea propunere neserioasă , pripită .

Când partidele vor lua ființă legală ,veți ști la timp situația . Stan Ghițescu . >

9.)Presă existentă în primul an al dictaturi regale , 1938

Diverse informații despre ziare, ziaristi / '38 -'39

...**Porunca Vremii** ,

an VII .Ziar gogo-cuzist , pro-german , **dir.Ilie Rădulescu** ,
redactor principal -**I.P.Prundeni**

/ În **sept '38** , părăsește ziarul Nichifor Crainic, ceea ce este resimțit ca o lovitură .

**Prundeni scria : " Ziarul nostru e ascuns și puținii care-l mai caută ,
se pitesc de teama unor detectivi închipuiți .**

Am fost o gazetă antisemită . Suntem o gazetă antisemită[.....]

Izolată în lașul său de totdeauna, ca o amintire de cremene a unei idei ,

ACCuza este în fiecare ceas o muștrare [------]

**Golul acesta care se naște în jurul nostru , nu ne sperie,
dar ne oferă țintă ironiilor și atacurilor "**

/ **La 8 oct . '38** , același **Prundeni scria : " De o jumătate de an , singuri și aproape
părăsiți de zecile de mii de adeziuni** care se îngrămădeau altădată , în jurul baricadei
noastre de luptă , **ne chinuim să ținem sus flacăra aceasta de intransigență** a Poruncii .
Nu mai avem, nu numai sprijinul miilor noastre de abonați și al întreprinderilor românești
 , dar nici **zecile de mii de cititori** cari sorbeau îndârjirea noastră de luptă .

**A intrat parcă toată lumea în pământ și într-o măsură atât de penibilă ,
încât nu știm dacă această acțiunea** , lipsită de orice rezonanță în sufletul românilor ,
mai are vreun sens "

/ **25 dec.'38** . Sub titlul "**Voluntarii antisemitismului în ținută de campanie "** ,

ziarul semnala "**momente de sincopă "** în lupta anti-iudaică ,
Porunca rămânând singurul ziar de luptă românească .

Ziarul publica **pozele colaboratorilor : Vasile Militaru** (poet) , P.Tipărescu ,
N.Crevedia (poet) , Gh.Ciocan , **Pan M.Vizirescu** (gândirist) , **IPPrundeni** , Ion Muchie,
N.Dumitrescu (secretar red.) , Mihăilescu Toscani , Șt.Angelescu , Adrian Dumitrescu ,
N.Popescu , ICAtanasiu ,și, bine înțeles **dr.Ilie Rădulescu**
("Porunca Vremii " an VII , nr 1245 , 25 dec.'38)

/ **În nov.1939**, intră în redacție **Istrate Micescu**

////////////////////////////////////

...**Țara Noastră (ex.PNC)**

Eug.Goga , Alx.Hodoș , IVSoricu, săptămânal, 38-'40

Guvern Miron Cristea (FRN) - III -1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu- IV - 7 mart - 21 sept.'39

■Ocuparea Cehoslovaciei , 15- 16 mart.'39

(Germania ocupă Boemia și Moravia ; Ungaria ocupă Ucraina Subcarpatică)

■Încheierea tratatului economic germano- român, 23 mart.'39

10.)Starea de spirit: apropierea Germaniei de granițele românești, 17-26 mart.'39

Dare de seamă a Centrului contrainformativ nr 1 , către Statul Major Corp IV Armată ,
(Arh.ISISP, fond XII , dosar 2454, f. 7-10)

[LD : 28 martie 2004. Ajungând , din nou , la criza din martie '39 , îmi reamintesc de toate
frecușurile pe care le-am avut cu cenzorii cărții mele, la citarea comentariilor din "**Porunca
Vremii**" . Referatele multe care mi-au cerut să le scot , deoarece popularizează faptul
că am fi avut un curent " prohitlerist" în România. Și mașinațiunea care am făcut-o

ca să le păstrez , mutându-le la alte pagini ... și reușita păcălelei acelei d-ne Doxănescu și spargerea coerenței ... și atâtea emoții prelungite pe 4 ani care mi-au decompensat diabetul... Iar acum , în deplină libertate , nu mi se mai pare miza atât de mare !]

..."Porunca Vremii " publica , în serial,"Mein Kampf " .

La 20 martie publica episodul X , "**Rasă și civilizație**" .

Hitler spusese : < De exemplu, acela care dorește sincer triumful ideii pacifiste , trebuie să pună totul în lucrare pentru ca lumea să fie cucerită de germani . >

Hitler spusese : < În fapt, ideea pacifistă și umanitară ar putea fi excelentă cu începere din clipa în care omul superior ar cuceri și supune lumea pe o întindere destul de mare pentru a fi singurul stăpân al acestui pământ . >

("Porunca Vremii" , nr 1313, 22 mart.'39)

La 25 martie , saluta cu entuziasm tratatul economic

încheiat , prezentându-l ca pe " o izbândă a luptei naționale , a conștiinței și demnității românești " ("Porunca Vremii " nr.1317, 27 mart.'39)

////////////////////////////////////

Darea de seamă /

[LD : Nu se mai vorbește de partide , se folosește expresia "**în cercurile** " !

După ce prezintă starea de îngrijorare a populației, hotărârea de apărare a granițelor , comentariile nefavorabile la adresa acțiunilor lui Hitler , desamăgirea față de atitudinea statelor mari democratice care nu au sărit în ajutorul Cehoslovaciei]

[-----]

...Național-creștinii aprobă expansiunea Germaniei și se bucură de apropiata apariție a zvasticii la frontierele noastre .

Dare de seamă / mart.'39

11.)**Al.Vaida Voevod** , **Memorii , III** , / [1945] ,retro'39

/legea electorală / alegerile / Camera deputaților / deputați /

▣ **Legea electorală**

Cu toate defectele inerente fiecărei legi, **legea electorală** Carol II a avut și **efectele ei bune**.

Fiecare candidat s- a putut adresa alegătorilor

printr-un **manifest -program** de **100 de cuvinte** .

Candidările se făceau pe ținuturi .Candidații trimiteau **fotografia** iar **clîșeul ei tipărit**

se întrebuița ca **buletin de vot**.Comisia dădea alegătorului **un număr de astfel de**

fotografii , câte **una de fiecare candidat** - cu indicația numelui lui -intrai în gheretă ,

alegeai pe atâția și pe aceia pe care voiai să-i votezi și, ieșind, depuneai buletinul de vot.

▣ **Alegerile**

Am fost vesel că nu a trebuit nici să intervin , cerând voturi, nici să alerg în campania electorală

, făcând propagandă . Era momentul potrivit spre a face experiența ce înseamnă **popularitatea**

numelui meu în ținutul Someș .Rezultatul a fost mulțumitor , după modestul **program de 98**

de cuvinte pe care îl semnaseam . Am obținut **locul al doilea** ,

după **40 de ani de luptă politică** .

Mai multe voturi a avut **Scridon** [**ex- PNC**] de la Bistrița , necunoscut în afara județului său.

Mi s-a explicat apoi tehnica rezultatului miraculos [**aranjamente cu ceilalți candidați**]

Acestui fel de mașinațiuni trebuie atribuit faptul că părintele **Dumitru Manu** [**ex-PNT**] ,

cel mai **cunoscut și mai simpatizat propagandist din nordul Ardealului** ,

fost întemnițat la Seghedin , cu Braniște, pe vremea ungurească ,

din 1918 permanent deputat , **a căzut în aceste alegeri** , iar **Scridon a bătut recordul !**

12.)ACCuza , președinte de vârstă al Senatului , 9 iunie 39

N.lorga , președintele **Senatului** , discurs, 9 iun.'39

(D.S ., MO nr. 2, șed.din 9 iun.'39, pag . 1-14)

Dimineața , ședința de organizare a Senatului . La propunerea lui **ACCuza** (președ. de vârstă)este proclamat președinte **Nicolaelorga** , care ține un discurs.

După amiaza , Senatul își alege Comisiile.

Pentru **Răspunsul la Mesaj** : **ACCuza**, **Iuliu Hossu**, **Gr.Periețeanu** **Ion Pelivan**, **Brătescu -Voinești** (raportor)

////////////////////////////////////

ACCuza / președinte de vârstă /

▣ **Satisfacție pentru noul regim**

Nicolae Iorga / 9 iunie '39 Doc.integral : fișier **PND Iorga - III**

▣ **Omagiu lui AC Cuza** ▣ **Biruința aspirațiilor sale**

▣ **Glorificarea " erei vechi "** ▣ **Generațiile succesive**

▣ **Senatorii de azi =parlamentarii de ieri**

////////////////////////////////////

ACCuza / președinte de vârstă /

▣ **Satisfacție pentru noul regim**

"**Cel dintâi gând** al meu și al dvs , al tuturor, se ridică cu **recunoștință** către **Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea**. (**Senatul, în picioare** , **ovaționează îndelung**) .

Regele Carol, cu adâncă pătrundere a situațiilor și principiilor care cârmuesc Statele, **a schimbat fundamental organizația politică a țării** și **ne-a dat acest Parlament** , care este **Parlamentul muncii și al breslelor** . (**aplauze prelungite**)

" D-lor senatori , **sunt fericit** că pot zice că am venit **să prezidez acest Parlament** , pentru care , **în principiu, am luptat viața mea întreagă** , fără ca să-mi fac nici un merit din acest fapt .

Intrând în dezbateri , **cea dintâi datorie** a mea este să vă propun ca să alegeți un președinte al acestei Adunări , **Vă propun să alegeți pe d-l profesor Nicolae Iorga** .

(**aplauze îndelung repetate, ovațiuni**)

-**Iorga** : Doresc să vă văd cât mai mult acolo,așa încât nu sunt grăbit

-**ACCuza** : Și eu doresc să vă văd pe dvs cât mai mult aici .

Rog pe dl profesor Nicolae Iorga să binevoiască a ocupa locul la care l-ați chemat dvs (**Iorga ocupă fotoliul prezidențial**)

////////////////////////////////////

Nicolae Iorga / **9 iunie '39**

▣**Omagiu lui ACCuza**

...**Biruința aspirațiilor sale**

[LD : și eu consider că , din acest p.d.v. , **ACCuza** este printre pușinii **politicieni consecvenți** . Decenii de-a rândul , mai ales după Constituția din 1923 ,

luptase împotriva regimului politic democratic , pluri-partidist .

Pe de altă parte, iată-l pe **cei doi prieteni de tinerețe**, care fondaseră Partidul Naționalist Democratic înainte de război, găsindu-se din nou pe **aceeași lungime de undă]**

"Dați-mi voie mai întâi să mulțumesc **vechiului meu prieten** , **dl Cuza**, care ,

la o vârstă pe care desigur nu dorește să i-o amintesc , **reprezintă** ,

cu atâta tinerețe și cu atâta avânt , **un ideal care a fost și al meu** ,

și de care cred că în momentul de față , dvs sunteți mai însuflețiți decât oricând ,

fiindcă **ceea ce a dorit el** , cu atâta **convingere și strășnicie**, cu un **curaj** care,

aș putea zice , **i-a fărâmat cariera politică** , afară de un moment trecător ,

pe care este cel dintâi care-l va uita , a ceea ce **a stat în rândul lui și s-a întrupat în lupta lui** , acesta este **marele adevăr în care trăim acum** :

descătușarea dintre hotarele prea strâmte și din legăturile prea împovărătoare ale unei **vieți politice pe care trebuie să o considerăm sfârșită** .

Acesta este **faptul îndeplinit** și este **o mare bucurie** , pentru cineva , ajuns la vârsta sa, să asiste la această **biruință deplină a tuturor aspirațiilor sale** , și la această **încununare a unei așa de frumoase vieți** .

În numele dvs , cred că **pot să-i aduc un omagiu** , care pentru mine este însoțit cu un **sentiment de duiosie** , ce nu se poate exprima prin cuvinte ." [-----]

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

«Glorificarea " erei vechi "»

...Generațiile succesive

...Senatorii de azi =parlamentarii de ieri

" Pe de o parte, **sunt foarte mulți din parlamentele cele vechi** , de care să nu vorbim așa rău, fiindcă au fost pe vremea aceea **oameni eminenti** , aparținând unei **aristocrații și de rasă , și de inteligență , și de ținută , și de onestitate , și de statornicie** , în care **arivismul abia de a existat** , și cei care îl reprezentau erau considerați cu un profund sentiment de dezgust , chiar de aceia care îi întrebuițau .

" Acesta este adevărul , și îmi place ca de aici , de unde am spus că **este astăzi o eră nouă**, să afirm că **în așa numita eră veche** , erau **atâția oameni care au făcut bine acestei țări** , **care au sprijinit-o pe umerii lor, cari au apărat-o în clipele cele grele , și au lăsat-o celorlalți puternică și glorioasă "** (**aplauze prelungite**)

Ei ne-au lăsat **o amintire** și ne transmit **o datorie** .

Eu doresc **să ajute Dumnezeu pe cei tineri** să fie în inimile și mintea lor , **cel puțin atât cât au fost ei** (**Aplauze prelungite**)

ACCuza , N.Iorga / 9 iun.'39

13.) **I.Nistor** (raportor , ex-PNL) , **Regulamentul** Senatului , 13 iun.'39

N.Iorga - intervenții , lămuriri

C.D.Dimitriu (ex-PNL) , opinie la Regulament .

Anibal Teodorescu (ex.PND) , intervenție

Iorga -demisionează ; **ACCuza** - președ. de vârstă

(D.S. , MO 3 , șed. din 13 iun.'39, pag. 39-44)

////////////////////////////////////

- **Iorga** : " D-lor senatori, **proiectul de Regulament s-a respins.**

Înainte de a cere votarea, eu precizasem pentru dvs

cuvintele pe care să-mi îngăduiți a le citi :

< Respingerea Regulamentului la a cărui redactare am colaborat ,o consider ca dorința dvs de a fi conduși altfel decât după ideile pe care le-am enunțat în cuvântarea mea și care sunt la baza credinței mele politice , sprijinită pe păstrarea ordinii în folosul nației, care altfel poate cădea în păcate mai grele decât vechiul regim.

Vă rog , deci, **a primi demisia mea irevocabilă** și de a proceda la

alegerea unui alt președinte , căruia îi urez mai mult noroc

și dvs ceea ce trebuie pentru a nu se periclita opera începută .>

...ACCuza -președinte

-**Gr. Periețeanu** : invită pe **ACCuza** să ocupe locul prezidențial , până la alegerea noului președinte .

-ACCuza : ocupă **locul președintelui**, mulțumește și-și exprimă regretul că prof. Iorga a demisionat .

////////////////////////////////////

Regulamentul Senatului / demisia lui Iorga / 13 iun.'39

14.) Alegerea președintelui Senatului , 15 iun.'39

Iorga : propune pe ACCuza ; **ACCuza** : refuză ;

C.Argetoianu - ales președinte .

(DS, MO 3, șed. din 15 iun.'39 , pag. 45- 47)

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▣ Fără șovăire și fără reticențe în slujba FRN și a regimului Constituțional

N.Iorga / 15 iun.'39

Prin urmare **eu nu admit să fiu înfățișat ca un doritor de situații** care înțelege

să i le asigure . Poate că majoritatea Senatului a crezut că găsește în mine **numai un**

trecut . Eu aduceam o voință , o voință puternică în stare de a nu îngenunchea înaintea nimănui .

Nu este nevoie de dânsa ? Eu am locul meu aici și în munca mea , și adaug :

am locul meu în istoria țării , iar dacă în locul unde nu mai este voință activă ,

Senatul dorește un simbol, un simbol mai frumos decât dvs , dle președinte [ACCuza]

, care întrupați o lungă luptă pentru descătușarea Coroanei ,

pentru înălțarea ideii naționale , pentru triumful moralității .

nu poate să existe și cred că mulți ca mine ar propune ca locul pe care îl ocupați acum trecător

, ca **locul acesta să devină definitiv, prin aceleași aclamații** care m-au ridicat pe mine acolo

și plecând din suflete , să zicem, tot atât de sincere " [-----]

[-----]

-I. Grig.Perișeanu : " În numele unui numeros grup de senatori, **propun să fie ales**

la președinția Senatului , în urma regetatei demisiuni a d-lui prof. Iorga,

d-l Constantin Argetoianu(aplauze prelungite)

[-----]

...AC Cuza declină președinția

-ACCuza :Sunt foarte mișcat de propunerea dvs . Să procedăm la alegerea prin buletine .

Dar înainte de a proceda la vot, **declar că renunț la alegerea mea ca președinte**

[-----] Astăzi ne mai fiind un alt candidat , **după aclamarea d-lui Argetoianu** ,

rămâne ca **să considerăm aceste aclamări ca o alegere** , întrucât nu s-au mai prezentat

alte candidaturi (**aplaude prelungite**) În baza acestor aclamații unanime ale dvs,

declar ales președinte al Senatului pe dl senator de drept Argetoianu .

Dau cuvântul d-lui președinte al Senatului , d-l Argetoianu . .

-C.Argetoianu (președinte) : **n-am cerut cuvântul**

-ACCuza : **Dar vi-l dau eu (ilaritate)**

////////////////////////////////////

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▣ Fără șovăire și fără reticențe în slujba FRN și a regimului Constituțional

(**primit cu aplauze prelungite**) :

" Vacanța ivită la președinția Senatului alaltăeri, **vacanță pe care eu unul o regret poate cel**

mai mult, pentru că acum **cade asupra mea sarcina** care , poate,

că **era mai bine așezată pe umerii altuia,**

pentru a pune sfârșit unui oarecare **flotament în atmosfera Senatului,**

și **ca soldat disciplinat al Frontului** nostru , **primesc cu recunoștință**

sarcina pe care astăzi binevoii să mi-o încredințați .(**aplaude prelungite**)

ACCuza / 15 iun.'39

15.) Leon Scridon (FRN, Agricultură),discurs la Mesaj, Cameră,22 iun.'39

(DAD, MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, pag. 57 - 59)

[LD: **atenție, I-am dat integral și la fișier Guv. Călinescu XVI**]

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣ Regimul politic vechi și nou

▣ Regele Carol II

▣ Omagiu țaranului român

(ex- PNA-Goga , ex-PNC-Goga Cuza)

Este **parlamentar de 7 ani** (1932)și a luat cuvântul deseori la mesaj , dar mărturisește că are emoții deoarece vorbește pentru prima oară în **Adunarea Deputaților** , în conformitate cu **noua Constituție**. Este mândru și fericit de a fi membru al acestei Adunări . Vorbește în numele celor **55 .000 de țărani știutori de carte** care l-au trimis în parlamentul țării .

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣ Regimul politic vechi și nou

[LD : Evocă propriul discurs din 17 dec.'32.Preiau autocitarea lui din 22 iun.'39 , când , ca deputat al FRN ,rupt de legăturile cu partidul ,atât prin moartea lui Goga, cât și prin desființarea partidelor de către noul regim ,se lauda cu " clarviziunea" pe care a avut-o, deși era tânăr ,în acest prim discurs al lui la Mesaj]

" [---] datori suntem să facem ca și **noua viața parlamentară** inaugurată astăzi prin discuția Adresei de Răspuns la Mesajul Tronului,să însemneze realmente ceea ce țara așteaptă de la noi .Îndeplinirea acestei îndatorii , cu adevărat patriotice,ne este cu atât mai ușurată , cu cât **descătușați de neajunsurile parlamentarismului de odinioară** ,în temeiul **urământului** pe care l-am depus,**nu mai avem să servim cu credință decât pe Rege,Neam și Tară ."**

/Credințele lui antipartidiste ,retro'32

Împins de elanul idealismului și al optimismului ,inerente tinereții,**denunțând țării consecințele nefaste ale politicianismului** ,făceam următoarea constatare aici ,la tribuna Camerei .

Cu îngăduința dvs, voi citi câteva pasaje ,așa cum sunt ele trecute în Monitorul Oficial al dezbaterilor parlamentare din **31 dec.1932** .Spuneam atunci ,d-lor deputați :

<Ce a fost politica până azi la noi ?O acțiune demagogică ,ce a mers adeseori până la **desfrânare** .Rând pe rând echipele **au cutreerat satele ,ca să spună că conducătorii sunt necinstiți și incapabili** .Din această cauză, **spiritul de autoritate și încredere au dispărut cu desăvârșire** .**Procedeele demagogice** întrebuițate pentru a **capta bunăvoința maselor electorale,nu au rămas fără influență asupra conducerii Statului** .

În fruntea **treburilor publice nu au venit** , prin selecțiune,**cei mai pregătiți oameni politici** , care să dea o soluțiune problemei la ordinea zilei ci **au venit acei pe care valul unei popularități câștigate prin agitațiuni și făgădueli neînfrânate,i-au ridicat la suprafața societății noastre** .De aceea, **guvernele din ultimul timp , au fost sterile și nu au fost în stare să consolideze țara** .**În loc să construim un front comun și puternic** împotriva dificultăților din afară,**am creat un spirit de dușmănie înăuntru** .

N-avem aspectul unei țări victorioase ,care trăește marea sărbătoare așteptată de veacuri, ci avem mai degrabă **aerul unei țări care trăește un proces de fixare a răspunderilor** . [----]

Trebuie să clădim o **viață nouă,o nouă așezare morală ,și o nouă așezare politică** [---] >

Leon Scridon /22 iun.'39

▣ Regele Carol II

"Desigur că în multe împrejurări din viață,și mai ales în viața politică **sunt fraze care se repetă** , până când uneori își pierd orice semnificație .**Vine însă timpul când semnificația lor este dureros de limpede.și realitatea lucrurilor** pe care o îmbracă ,**deosebit de crudă și în aparență fără deslegare** .

"Această deslegare mult așteptată care a stăruit,căci ea trebuia să stăruie în sufletul fiecărui bun român,ne-a fost dată, după cum foarte bine se precizează în Răspunsul la Mesajul Tronului,

atunci când nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul și să privească în față viitorul, luând asupra sa răspunderea momentului .

"Cel care în cele mai grele clipe străbătute de neamul românesc, a înțeles , cu un curaj demn de toată admirația, să-și ia, în fața istoriei , pentru viitorul acestui neam, **întreaga răspundere** , de **Majestatea Sa Regele Carol II** "(vii aplauze)

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣ **Omagiu țăranului român**

[LD : el care a demască demagogia, iată ce demagogie deșănțată îi poate ieși pe gură...

"Această deslegare era mult dorită de **țăranul român**-fiindcă el , în judecata lui limpede , **și-a dat seama că așa cum mergea , nu se mai putea continua și țara ajungea în prăpastie.**

[-----]declar cu toată hotărârea că și **țăranul român din Ardeal**, dând dovadă de **unanimitate de gândire și simțire a fost la înălțimea chemării sale.**(aplauze) Încrederea pe care acest țăran și-a manifestat-o în dragostea nețărnută și în înalta grijă pe care o poartă iubitului Său popor **marele nostru Suveran** , prin crearea acelu **Front al Renașterii Naționale** [---] în luna **decembrie 1938**, am participat , în **capitala Ardealului** , la prima **manifestație de adevărată conștiință națională** , datori suntem să aducem de la această tribună, **acestui țăran**, expresiunea sentimentelor noastre de **adâncă recunoștință** , de **nespusă admirație**, pentru că **nu a îngăduit ca judecata lui limpede și clară să poată fi întunecată de nimeni**, și , mai puțin, de cei câțiva **care nu cred nici ei că s-ar mai putea desgroa ceea ce s-a îngropat pe vecie** [-----etc etc. Vă întreb , d-lor deputați, **care Parlament al așa-zisei democrații integrale** [-----] a dat **această meritată satisfacție țăranului român** trimițând **un număr atât de impresionant de deputați muncitori de pământ în Casa Țării?**

Și mă întreb: **care regim a dat într-adevăr această bine meritată răsplată** -acelor țărani , pe care îi **salutăm cu toată căldura** în mijlocul nostru , gata de a munci cu ei împreună pentru binele și propășirea țării ?(aplauze)

Iată care este starea sufletească a țăranului român . Ea se caracterizează printr-o **deplină încredere în opera de adevărată renaștere națională** a guvernului MSR Carol II și printr-o legitimă așteptare ca **să ne vadă și pe noi la muncă** , îndeplinindu-ne datoria , pentru care am fost trimiși **aici în Casa Țării** ."

[trece în revistă programele guvernamentale pentru țărani]

Leon Scridon / 22 iun.'39

16.) **Ion Gigurtu *** (FRN, Industrie, Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

[LD : Are 53 de ani. Inginer de mine , cu studii la Freiburg și Berlin- Charlottenburg Industriaș de 20 de ani , dir. general al societății " Mica" ; inspector al Ministerului de Industrie și Comerț , din 1912. Deputat (din 1926, probabil în P.Poporului) , apoi colaborator lui Goga) ; ministrul Industriei și comerțului în guvernul Goga ; ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (24 nov. 1939) ; președinte al Consiliului de miniștri (4 iulie- 4 sept.1940) .

Dincolo de opiniile sale care pot fi taxate de " dreapta" , cu accente " naționaliste" , reprezintă tipul omului politic **consecvent, tehnocrat, pragmatic și eficient**

Dacă credințele lui politice sunt de sorginte conservatoare , antidemocratice , teoriile lui economice denotă , deseori, **realism și luciditate** .

Ion Gigurtu are meritul de a fi abordat **frontal și public** chestiunile " delicate " ale **regimului politic** instaurat la 10 februarie , încât poate fi considerat unul din **susținătorii lui Carol II** , garnitura " **progermană**".

Poate studiile la Berlin, poate legăturile economice avute cu parteneri germani, poate concepțiile naționaliste cu tentă antisemită , poate și alte legături , au făcut din el omul receptat ca " pro-german" , care-l va determina pe **Carol să-l includă în garniturile sale de guvernare** . Un lucru este sigur : cu acest discurs inaugural în noul parlament **cariera lui politică a fost relansată** .]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Parlamentul FRN

" D-le președinte, d-lor deputați, acestei **primei manifestări a Parlamentului** ,
cu ocazia discuțiunii **Răspunsului la Mesajul Regal**, trebuie să-i dăm întreaga noastră
atenție .Încrederii pe care am primit-o din partea națiunii , prin convocarea Corpurilor Legiuitoare
, trebuie să-i răspundem cu **hotărârea de a ne face datoria**

și a da **tot concursul ce suntem în stare a da**, pentru ca refacerea țării
să se facă într-un ritm accelerat și nou , într-o **armonioasă colaborare a tuturor** .

" D-lor deputați, am crezut că poate să-mi fie permis și mie, în numele unui trecut
de muncă și activitate publicistică , să-mi spun cuvântul cât mai scurt
asupra importanțelor probleme ce se pun și se vor pune activității noastre . "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Constituția Carol II

▣ Regimul constituțional al votului universal = domnia partidelor politice

[LD : este un p.d.v. eminent conservator , care străbate explicațiile tuturor componentelor
doctrinare din discursul său.]

" Cred că este necesar , înainte de a intra în amănunte, să fac întâi o **lămurire de principiu** ,
ce se impune, pentru armonioasa activitate ce trebuie să avem .

" Maiestatea Sa Regele ne-a indicat în **Mesajul Regal** cauzele care L-au silit
să dea o **nouă Constituție** țării și a precizat **rostul acestei Constituții** .

Această nouă Constituție va asigura țării noastre o **liniștită dezvoltare** pentru că

face o separațiune perfectă între cele **trei mari puteri în Stat** :

puterea executivă, puterea legislativă și puterea judecătorească .

" În trecutul regim, **puterea legislativă, prin jocul partidelor și al demagogiei** electorale,
pusese stăpânire pe puterea executivă .

Sau , dacă este nevoie să fiu mai limpede și mai conform realității ,

partidele, prin jocul parlamentar , au pus mâna pe puterea executivă .

Iar **puterea judecătorească** a fost și ea **influențată de luptele și curentele anarhice** ce
începeau să pună stăpânire pe țară .

" **Am susținut 6 ani** , prin scris, că **nu oamenii și nici partidele erau vinovate** ,
de situația gravă în care ne găsim , **ci regimul constituțional sub care trăiam** "

(**aplauze**)" **Regimul parlamentar al votului universal**, nu putea funcționa fără partide și
obliga aceste partide , ca să se poată menține, **la demagogie și abuz** . "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ 10 februarie 1938 = regimul monarhic.

" **Nu puteam ieși din acest impas**, care **primejduia însăși existența Statului** ,
cum spunea Maiestatea Sa în Mesaj , **fără o intervențiune hotărâtă a Regelui** .

Această intervențiune a avut loc în momentul **când toți oamenii noștri politici**
erau desorientați în fața pericolului și de aceea **schimbarea s-a putut face**

în consensul tuturor și fără o protestare a acelor ce se credeau

cei mai chemați să conducă această țară [**Aluzie evidentă la Maniu**]

" Pentru ca noua orânduire să poată da roadele așteptate de la ea,
este nevoie să fim bine **orientați asupra rostului ei** .

Am impresia că **nu suntem clarificați sub ce regim trăim**.

Aud vorbindu-se de **regim totalitar, de dictatură, de regim de autoritate** ,

Și nu aud nici odată pomenindu-se : regimul monarhic .

Dictatură ?! ...

[LD : dacă ar fi să folosim chiar explicațiile lui, regimul lui Carol II a început cu

o **uzurpare (restaurația din 1930)** , fără a fi " rege de drept" , și a continuat cu tentative
repetate de a **governa personal** , ca un dictator.

Substituirea de termeni - "monarhia " și nu MSRCarol ! - de care face uz Gigurtu este un artificiu cu care argumentele sale ating coarda "monarhismului" la care românii sunt sincer sensibili. Dar]

" D-lor deputați, cu toate acestea suntem sub un regim monarhic, pur și simplu. Nu suntem în dictatură, pentru că dictatura presupune o uzurpare de putere și un dictator .Majestatea Sa Regele nu a avut nevoie să uzurpeze puterea și nu are nevoie să fie dictator, pentru că e REGE DE DREPT .(aplauze prelungite)
Dictatura nu este un regim permanent , ea e presupusă limitată în timp , pe când monarhia și drepturile ei sunt permanente(aplauze)
Dictatura poate fi confundată cu regimul bunului plac, pe când monarhia este prin esența ei legală . "

Regim totalitar ?! ...

[LD : cu exact aceste afirmații se poate argumenta că **regimul instaurat era totalitar** : un regim care anulează o constituție, desființează pluralismul politic, lichidează pe CZCodreanu ... restrânge drepturile și libertățile cetățenești , reduce sever votul universal ...]

" **Regimul totalitar** presupune o dictatură, adică o mică minoritate care impune punctul ei de vedere tuturor cetățenilor . **Regimul totalitar** este o dictatură întărită , căci este obligat , pentru a se menține, să se amestece în viața intimă și activitatea tuturor .**Regimul totalitar** apare ca o consecință a dictaturii , pentru a o întări și a o asigura în timp.Monarhia nu are nevoie de un asemenea regim.

Ea stăpânește țara cu consensul tuturor , ea având un drept mai vechi pentru această stăpânire , interesul ei se confundă cu al țării .

Ea nu are interes să susțină o parte din cetățeni , în defavorul alteia .

Când în aparență impune un punct de vedere pe care cetățenii, poate , nu-l înțeleg , ei trebuie să-și explice că monarhia vede mai departe și peste interesele imediate .

Regim de autoritate ?! ...

[LD : întărirea autorității a fost principalul motiv urmărit prin lovitura din 10 febr.'38 . Și este suficient să amintim felul cum a fost lichidată mișcarea legionară , recurgând inclusiv la asasinat ...]

" **Monarhia** nu guvernează ca un partid politic, pentru și în interesul imediat al unei categorii de cetățeni sau în vederea unui succes electoral ; ea guvernează nu numai pentru ziua de azi, ci și pentru , dacă nu mai mult, pentru generația de mâine.

" **Monarhia nu are nevoie de un sistem rigid** de organizare a Statului . Organizarea Statului evoluiază ,în monarhie , după nevoile și tendințele vremii și corespunde totdeauna firii poporului " (**Vii aplauze**)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ **Monarhia legitimă= regimul Voievozilor**

" Acolo unde a existat monarhie legitimă , a existat tradiție , dar și tendința permanentă pentru îmbunătățirea traiului marelui mase a cetățenilor .

Dorința lui Henric al IV-lea al Franței era ca fiecare țăran să-și aibă ciorba de găină în fiecare duminică . Aceasta în secolul al XVI -lea .

Monarhia luptă contra tuturor care vor să exploateze o categorie socială ; ea este singura expresiune a Statului și arbitrează totul în mod suveran . "

(**aplauze**)" D-lor deputați, am crezut util ca din mijlocul nostru să vie această simplă și scurtă clarificare a regimului în care ne găsim, ca urmare a **Constituțiunii** noastre , și că acest regim este pur și simplu regimul monarhic , un regim de legalitate și grijă egală pentru toți . Adică aplicarea Constituției .

De această Constituție nu ar fi fost nevoie

dacă nu ar fi intervenit revoluția din 1848 ,

dacă nu am fi fost sub un regim monarhic constituțional,

cea mai **abilă concepție** a unei guvernări **iresponsabile și anonime,**

și **dacă** am fi putut face legătura directă cu vechile drepturi ale Voievozilor noștri , care nu au fost niciodată contestați .

" **Regele este arbitru suprem.** Nimeni nu poate arbitra mai bine ca El, între nevoile deseori contradictorii ce se ciocnesc. **El guvernează prin miniștri** care sunt responsabili față de El și care **trebuie să se identifice cu mentalitatea regală**, adică a imparțialității totale, în toate deciziile care se iau. (**aplauze**)
I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ **Parlamentul = legătura dintre guvern și popor**

[LD : Cu vocație mai mult organizatorică, administrativă, tehnocrată, executivă, decât legislativă, Gigurtu pledează în casa Parlamentului pentru știrbirea atribuțiilor sale, pentru transformarea sa într-un organism -anexă a executivului .

Argumentele pot fi, oricând și oricum răsturnate și îmbrăcate în cuvinte goale de conținut, ca " **interesul general**" .]

" D-lor deputați, îmi puneți, poate, întrebarea, **care este rostul Parlamentului**, rostul nostru, în calitatea de **reprezentanți ai claselor producătoare** .

Azi nu mai reprezentăm un partid sau o ideologie, reprezentăm, dacă vreți, **interesele celor ce ne-au trimis**, însă nu interesele lor particulare, ci numai interesele ce se pot integra cu **interesele generale ale țării**.

" Noi trebuie să fim în stare să facem un **proces de sinteză** între **diferitele interese** ce, în mod inevitabil, se ciocnesc, și **să știm să le împăcăm**, având drept criteriu interesul general .

" Noi facem **legătura între guvernul Majestății Sale și marea masă a poporului**. Informăm și poporul și guvernul de **dorințele unuia și de scopurile celuilalt** . "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ **Primatul național = stat național românesc**

[LD :După ce adjudeca pentru noul regim lipsa unei ideologii, Gigurtu ridică **ideologia naționalistă** la rang de **punct de plecare și rațiune de existență** a statului]

" D-lor deputați, putem concepe anumite probleme în mod deosebit, mai cu seamă că până aici **am fost și noi prada diferitelor ideologii**.

Este însă un punct comun sau care trebuie să fie comun tuturor, acela al **primatului național constructiv**(**vii aplauze**)

bine precizat și în Mesajul Tronului prin cuvintele :

< Prin acest nou așezământ s-a proclamat hotărât înțaietatea naționalității române >.

" Prin urmare **suntem un stat național românesc**.

Poporul nostru nu a putut ocupa până astăzi - din motive ce nu mai e nevoie să le mai reamintim și nici trecutul să-l pomenim numai atunci când vrea

să se manifeste din nou altfel, e mai bine să ne ocupăm de viitor,

și prin cele ce vom înfăptui **să închidem pentru totdeauna pofta de revenire**

la timpuri trecute. Poporul nostru, spun ca neam, **n-a putut ocupa în toate tărâmurile de activitate, situația ce i se cuvine**.(**aprobări**)

" Este datoria noastră **să ușurăm poporului posibilitatea de a câștiga timpul pierdut** în **activitatea comercială atâ de variată, în industrie**

și chiar în unele activități intelectuale.(**aplauze**)

" În treacă fie zis, **legiurile din ultimii ani**, prin formalismul lor,

constituie **o piedică pentru elementul românesc**.

Nu contestăm buna credință și chiar legitimitatea unor măsuri din punctul de vedere al unei tehnici ideale administrative sau chiar juridice,

dar suntem de părere că **imperativul național trebuie să treacă**

înaintea acestor idealuri administrative (**aplauze prelungite**) .

Ceea ce vreau să precizez este punctul comun care ne unește pe toți și care, dacă nu-l uităm, va ușura mult lucrările noastre .

"**Ideea națională, primatul național, va fi prizma prin care trebuie să privim toate legile** și va forma **un punct de plecare unitar** pentru toți ,

și elimina , prin aceasta multe aspecte din discuțiune ,
ușurând înțelegerea dintre noi "(aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Legiferarea

[LD : Gigurtu extrapolează unul din defectele parlamentarismului românesc

- legiferomania - ca o caracteristică fatală a parlamentarismului în sine.

Din clasică împărțire a puterilor în stat , nu mai rămâne nimic,

Parlamentul - deci electoratul , în ultimă instanță ! - fiind redus la o mașină de vot :

regele propune legile ; guvernul le face ; parlamentul le votează]

" D-lor deputați, **Majestatea Sa Regele** , prin urmare, **prin miniștrii Lui,**

propune legile, pe cari **Parlamentul le discută și constată** dacă sunt în concordanță cu
nevoile imediate . Putem să nu fim de acord cu o lege , poate să ni se pară inutilă ; trebuie să o
spunem precis .

Miniștrii , care sunt **responsabili numai față de Majestatea Sa,**
nu trebuie să se poată acoperi față de Rege prin votul Parlamentului .

" Dacă mi-ar fi permis să exprim o dorință - și cum mulți dintre dvs sunteți oameni din viața

practică, nu vă veți supăra - **aș dori să ni se supuie cât mai puține legi** ,

am dori mai multe **legi modificatoare** a celor făcute din alte interese

decât cele ce ne conduc astăzi , și poate chiar **legi prin care se abrogă unele din multele
legiuri existente** .

" Un început fericit s-a făcut prin codificarea și unificarea legislativă .

Guvernului actual, pe care îl putem considera nelimitat în timp,

nu i se cere o activitate legislativă ca fostelor guverne de partid,

care , din lipsa unei bune activități administrative sau gospodărești ,

trebuiau să se justifice față de alegători cu activitatea legislativă ,

mai ușoară în sine și mai ușor de exploatat în fața alegătorilor(**aplauze**)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Statutul funcționarilor

▣ Funcționarii Statului = elita societății

[LD: Statocrația , birocracia administrativă A ridică la rang de ideal de viață ,

de carieră, ascensiunea pe treptele funcțiilor , a fost o tendință a societății românești în toată
evoluția modernă a sa. Partidele politice , din acest p.d.v., nu erau altceva decât pepiniere în
care se pregăteau condițiile pentru această promovare .

A transforma această posibilitate în criteriu de selectare a valorilor , a pretinde că funcționarii
trebuiau să alcătuiască " elita societății" , pare a fi , însă , o ștachetă caracteristică regimurilor
totalitare . Dar , nu știu eu cum s-o pun în adevărata lumină]

" **Actualului guvern** i se cere o activitate mai grea, i se cere să administreze bine.

Încetul cu încetul trebuie să facă **să dispară înrădăcinatele obiceiuri** .

Obiceiurile sunt mai tari ca legile ; de aceea nu putem pretinde guvernului ca totul să se

schimbe de azi pe mâine. Dar, pentru ca aceasta să se poată întâmpla mai ușor,

și într.un ritm mai acclerat , se impune , în primul rând, **o bună plată a funcționarilor** Statului

și să se prevadă în **statutul funcționarilor** , ce ni se va propune a-l vota,

un sistem precis de recrutare a acestora, pentru fiecare categorie de funcționari .

" **Funcționarii trebuie să devie elita societății** , cum a fost și la noi în trecut

și cum este **în toate țările cu o civilizație veche** (**aplauze**)

Ce e mai bun din tineretul nostru trebuie **să intre în slujba Statului** .

Și **posturile cele mai importante** se vor recruta cu timpul **numai din funcționarii Statului** .

Acest ideal nu e încă atins, dar, **având în vedere calitățile neamului nostru , nu va fi greu**

să-l ajungem "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Legiferarea breslelor

[LD : după ce **partidele politice** - inclusiv cele muncitorești - **fuseseră desființate** ; după ce **sindicalismul fusese abolit**; după ce se revenise la **titlaturi medievale** , anacronice, care ascundeau , însă , **contaminări corporatiste la modă** ; după ce începuseră să apară **bresle înainte ca o lege să le fixeze atribuțiile** ; se dădea lupta pentru **acapararea lor**.

Nu prea se știa cum trebuiau să fie aceste bresle !

Ralea le voia cu un caracter social-cultural, în coordonarea Ministerului Muncii ;

Gigurtu nu prea le vedea rostul, și le-ar fi dorit subordonate Ministerului Economiei Naționale . Deosebirea ascundea, în fond, pregătirii intelectuale și convingerilor politice ce-și puseseră pecetea pe acțiunea lor.]

" Domnilor deputați, ni se va propune spre votare **o lege a breslelor** .

Nu sunt partizanul organizărilor forțate .

Organizarea trebuie **să răspundă unei nevoi absolute** .

Trebuie **să fie cerută sau dorită** , aceasta în special pentru un popor cu o fire individualistă ca a noastră .

Dacă totuși se face, singurul ei scop precis și utilitate

va fi **pregătirea de meșteșug** și , în acest caz , sunt de părere și exprim părerea tuturor categoriilor de meseriași și a organizațiilor cu adevărat profesionale , ca aceasta să se facă **sub auspiciile Ministerului Economiei Naționale (aplauze)** , care se **ocupă de bresle** de la înființarea sa, și care **este mai chemat** , prin legătura ce are cu industria țării și în general cu producțiunea, să se ocupe de această problemă . Asemenea, **programele și organizarea școalelor de ucenici** , cred că **își găsesc mai bine locul la Ministerul Economiei Naționale** .

Grija noastră principală trebuie să fie , însă aceea să nu îngreunăm , prin formalități inutile , **formarea lucrătorilor specialiști români** .

Industria de astăzi își poate adapta cu ușurință **lucrătorii pentru nevoile ei** .

În perioada de industrializare forțată prin care trecem, și cu **lipsa de lucrători specialiști** în care ne găsim, **ar fi o greșeală să facem cadre rigide**

și să nu lăsăm , de exemplu, **un lucrător agricol**, cu oarecare aptitudini,

să devie lucrător industrial, chiar specializat ,

dacă nu trece printr-o serie întreagă de probe . (aplauze)

"Nu trebuie uitat că una din cauzele revoluției franceze ,

care a avut multe efecte rele pentru omenire,

și de a cărei ideologii abia acum Europa începe să se elibereze,

a fost și **rigiditatea organizării breslelor** , care nu au știut să se adapteze cerințelor vremii de atunci , și cu care **monarhia de atunci ajunsese în conflict** .

Azi, când inamicii regimului actual [referire la opoziția democrată] nu visează

decât **crearea de nemulțumiri**, unul din mijloacele cele mai bune pentru asemenea nemulțumiri este **împiedicarea poporului de a munci** . Deci trebuie pusă multă **chibzuință în această lege** , **dacă nu vrem să facem mai mult rău decât bine**.

" Politică a făcut mult rău țării noastre . Azi, când am scăpat de ea,

probema politică trebuie să ne preocupe mai puțin decât cea economică .

Dacă urmărim prin **noua organizație scopuri politice, atunci se greșeste,**

și, oricât mă căznesc , **nu văd o altă utilitate** ,

o utilitate vie și simțită pentru aceste organizații " (aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ **Valorificarea produselor agricole**

[**LD : 24 aprilie 2004** .Gânduri despre agricultura românească .

Gigurtu spunea aceste lucruri în 1939. Au trecut de atunci , **peste 50 de ani** ;

peste 10 ani se vor sărbători **100 de ani de la anunțarea improprietării țăranilor** ;

agricultura românească a traversat și **experiența comunistă a colectivizării** ;

de 14 ani , se bălmojește **retrocedarea pământurilor** confiscate de comuniști **Agricultura românească continuă să fie în grea suferință** .

Noi am recuperat o livadă , care a făcut mere ... pe care nu am avut cum le valorifica.... Iar în acest an nu am găsit un țăran interesat să o administreze .

Ion are 10 ha de pământ , care de 4 ani stă în pârlăoagă

Pământul României este mult și bun. **Cum a fost , cum este și cum va fi agricultura României** : în 1914, 1919 , 1923, 1929, 1935, 1939, 1944 ,1948, 1962, 1989 , 2007 ? Ce asemănări (și ce greșeli) sunt între împroprietărirea de la 1919 și retrocedarea dde după 1990 ?

Chiar nu s-a găsit și nu se găsește un răspuns optim la această problemă? Și de ce ? Mai mare interes pentru diversele obiecte industriale , decât pentru hrana cea de toate zilele ! De ce ? Cine este vinovat ? Iată o problemă cronicizată , care a traversat tot secolul XX al României și cu care intrăm în secolul XXI !]

Prețul agricol....

" D-lor deputați, o altă lege , tot așa de delicată , este cea anunțată de Mesajul Regal : **valorificarea produselor agricole**. Și aceasta este o problemă delicată .

Am protestat deseori prin scris **contra legii speculei** .

am spus totdeauna că nu există speculă . (aplauze)

Specula înseamnă lipsa de marfă sau proasta organizare a circulației ei .

Dacă un produs costă la București 100 de lei , și la Slatina, Giurgiu ,Turnu -Măgurele , 50 de lei , în mod normal produsul ieftin trebuie să vină la București , unde e scump ; dacă nu vine, cauza e că e împiedicat de cineva.

" **Noi nu putem stabili prețul intern al produselor agricole** , cel puțin al celor care se produc în cantitate mare , pentru că **aceste produse trebuiesc exportate** .

Sau atunci **putem face aceasta cu mari sacrificii** .

Ridicarea randamentului ...

Pe țaran nu-l interesează prețul, ci renta pământului . (aplauze)

El trebuie să câștige, în afară de munca lui , 3.000 sau 4.000 , să zicem, la hectar.

Nu poate câștiga această sumă decât **ridicând randamentul la hectar**.

Nu vedem altă soluție normală .

Creditul mic agricol ...

Pentru ridicarea acestui randament, trebuie ca **țaranul să-și poată procura sămânță și uneltele** de care are nevoie **pe un preț corespunzător** veniturilor lui normale și cu posibilități de a le plăti succesiv,adică **trebuie organizat creditul rural sau agricol - micul credit agricol** (aplauze)

Posibilitatea vânzării ?!

Dar mai important ca producțiunea - și pare paradoxal ceea ce spun - precedând producțiunea , este **posibilitatea de a o vinde**.

Cât timp țaranul nu obține și nu are siguranța să obțină valoarea reală a produsului lui, nu va produce nici mult , nici bine .

Un prim factor care va influența în bine prețurile agricole , sunt **șoselele** ce sunt în curs și cele ce se vor mai înfăptui .

Învățământ agricol ?!

" În treacăt trebuie spus că **agricultura nu se poate învăța decât din practică** și la o vârstă mai înaintată , cum ar fi **de la 20 de ani înainte** .

Învățământul practic ce se introduce azi în școli, va fi **de un oarecare folos, însă nu prea mare , să nu ne facem iluzii** ;

în țările din Apus a fost încercat , fără rezultate prea mari .

În agricultură, ca să vezi **rezultatul muncii**, trebuie să treacă **2 până la 9 luni**, copilul nu poate înregistra rezultatele activității sale după 9 luni .

I.Gigurtu / 23 iun.'39

Comerțul românesc - în mâinile străinilor

" D-lor deputați, în altă ordine de idei, îmi veți da voie să spun unele lucruri asupra comerțului **Comerțul, care a fost pe timpuri românesc**, adică acum o sută de ani, **a trecut în mâini străine**.

Evreii...

Eminescu, pe care l-am sărbătorit în acest an , spune :

< **În anul 1835 , nu era încă pe ulița mare un singur negustor evreu , astăzi mai că nu găsești negustor creștin pe această uliță**

și tot așa pe celelate . >

În altă parte : < **Egalitatea** n-a însemnat la noi prefacerea claselor de sus, în clase muncitoare - cu o muncă superioară, se înțelege -

ci boierirea claselor de jos , infectarea acestora cu rușinea de muncă și bolirea de deprinderea claselor vechi de a câștiga mult , prin muncă puțină .

Concurența americană și rusească ...

Dar alături cu boierirea tuturor, **se întinde din ce în ce mai mult sărăcirea tuturor , care devine cu atât mai simțitoare , cu cât exportul produselor agricole scade prin concurența producției americane și rusești .** >

[-----reforme de împrumut -----forme fără fond -----]

I.Gigurtu / 23 iun.'39 , retro'

▣ Reformele de împrumut

[LD : Teza conservatoare care a făcut subiect de polemică a "**formelor fără fond**" . Taxată (cea conservatoare) de reacționară ; combătută și învinsă de liberalism ;

fără a i se mai judeca temeiurile și justețea, erorile și netemeinicia în doctrinele economice ulterioare, prin dispariția promotorilor care le susținuseră ;

preluată sub auspicii conjuncturale pseudo- științifice în epoca comunistă.

Corijență cronică , care urmează a fi plătită scump , acum , când este vorba de integrarea în Uniunea Europeană .Dar ce fac eu ?! Mă întorc la istoria anului 1939]

"Aceste rânduri ar fi putut fi scrise și azi . Când le citim, **ar putea să ne cuprindă desnădejdeași ne gândim , dacă nu ne zbatem degeaba, totul pare că e inutil,**

parcă **am fi urmăriți de o fatalitate** . Desnăjdea nu e bună .

" **Cauza că am ajuns aici** este că **am aplicat la noi formule străine , formule greșite, ce nu ni se potriveau nouă .**

Oamenii noștri politici , chiar cei mai buni, erau, sau sub influența studiilor făcute în străinătate și fără nici o legătură cu realitățile din țară , sau sub sugestia unor anumite cercuri , care aveau interes să evoluăm așa cum am evoluat .

Așa s-a întâmplat că **am anunțat exproprierea și votul universal** în preajma războiului mondial .Că **am realizat exproprierea**, pentru că , în realitate,

ne-am ocupat mai mult prin expropriere, decât prin împrumut. (aplauze)

Am dat atenție în special exproprierii , **când important era să dăm atenție împrumutului**

La ce se va întâmpla în urma lor, nu prea nu ne-am gândit (aplauze)

Așa ne-am gândit cu legile sociale, tot așa cu conversiunea.

Și acum suntem pe cale să facem aceeași greșală , cu adaptări cu forme străine,

de care **nu se simte nevoia, pe care nu le cere nimeni** , și care pot fi

chiar în contradicție cu regimul monarhic în care ne găsim.

Deoarece , repet, acest regim în care **Statul nu dorește decât binele general** pentru toți, **nu are interes să organizeze populația țării prin lege ,** ca eventual să i se poată opune "

▣ Comerțul - continuare

" Dar să ne întoarcem la comerț . **Există o idee fixă** , o părere pe care am răspândit-o noi, în fine,**că românii nu sunt negustori , nu au spirit comercial.**

Dacă urmărim **numărul însemnat de comercianți români** care au ajuns

în situații excepționale și ne gândim că au ajuns fără concursul nimănui,

poate chiar înfruntând greutăți neașteptate, atunci **nu putem spune că**

românul nu are firea negustorească . (aplauze)

Să ne amintim de **importantele familii de negustori aromâni** ,

puternicile **firme negustorești care au reușit în Ardeal, puternica rețea de bănci**

în Ardeal, înființată și ridicată în perioada celei mai mari persecuțiuni maghiare,

sunt toate dovezi indiscutabile că **s-a format o legendă interesată** ,

poate mai mult ca **să se scuze deficiența** cu care ne prezentăm încă

în comerțul românesc.

O deficiență care avea în trecut la bază regimul politic.

și care azi se va schimba , va trebui să se schimbe, deoarece , de azi înainte, nu vor mai exista cauzele care au împiedicat propășirea comerțului românesc.

"Prin faptul că azi comercianții își au reprezentanții în ambele adunări legislative , li s-a dat de la început prestigiul de care aveau nevoie .

Asupra comerciantului mai apasă un mare necaz : specula .

Auzim astăzi vorbindu-se prea mult de speculă .

Am susținut totdeauna că specula nu există .

Am arătat mai sus că ceea ce numim speculă este o lipsă de organizare comercială sau imposibilitatea de circulație ușoară a mărfurilor .Nu este momentul să pomenim de toate greutățile ce întâmpină negustorii , aceasta o vor face domniilor lor, de aceea au fost poftiți pe aceste locuri , însă una din cauzele principale pentru care comerțul nu ia avântul ce trebuie , sunt și aceste greutăți , pe care le suportă comerciantul de azi , ce nu-și mai poate schimba roslul vieții , iar din această cauză tineretul nu este atras să se apuce de această meserie " (aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▫ Problema muncitorească

[LD : punct de vedere neoliberal, care a caracterizat , de fapt, liberalismul românesc interbelic Deși nu o recunoaște, explicațiile sale susțin solidarismului social , urmărit și aplicat în programele partidelor care au guvernat România , fie ele PNL, PP, PNȚ . Acestora li se datorează întreaga legislație a muncii , a protecției și asigurărilor sociale, a standardelor de viață la care ajunsese muncitorimea. Desigur, fără a putea fi idealizate , cu imperfecțiuni și limite caracteristice epocii .]

" D-lor deputați, ne va preocupa și trebuie să ne preocupe și problema muncitorească . În calitate de industriaș, cunosc problema muncitorească de 20 de ani , iar ca inspector al Ministerului de Industrie și Comerț , din 1912.

" Problema muncitorească are două laturi : una economică și alta socială , iar dacă vrem să-i acordăm o a treia, este cea politică .

Aceasta trebuie să le rezolve pe cele dintâi .

" Din punct de vedere economic, din punct de vedere al progresului industrial, nu se poate tăgădui că ducem lipsă de lucrători calificați .

Această lipsă constituie și ea o piedică în industrializarea țării.

Lucrătorul român...

Românul , cu toate calitățile lui, din motive care urmează a mai fi cercetate, nu dă în munca industrială randamentul necesar .

Lucrătorul nostru, în majoritatea cazurilor, este mai prost plătit ca cel din țările înaintate , dar în raport cu prestațiunea lui , produsul muncii, în cele mai multe cazuri, e mai scump .

Dacă considerăm prețul redus al produselor de care are nevoie, față de cele ale produselor similare din țările apusene, salariul lui crește într-o anumită proporție.

O primă necesitate este această urcare a prestațiunii pe unitatea de timp și o calitate bună a lucrului , adică conștiința meșteșugărească .

Patronul român ...

" Paralel cu aceasta, se cere patronului o înțelegere a raportului său față de muncitori , nu se poate obține prima parte , fără a fi pătruns de a doua.

Patronul, ca mai puternic, trebuie să facă începutul și noul regim îi ușurează acest contact direct . În măsura în care patronul va ști să arate interesul său pentru lucrător, în aceeași măsură lucrătorul va avea un interes crescând pentru produsul muncii sale (aplauze)

Raportul de aici înainte nu mai poate fi acela al regimului capitalist liberal clasic, în care lucrătorul își vinde pur și simplu marfa lui, munca,; nu, de azi înainte avem nevoie , din punct de vedere social, să avem o colaborare

Percepțiile creștine...

" Principala cauză pentru care această colaborare nu a existat , în secolul trecut și până în prezent, căci ar fi putut exista de la început , noi o găsim în faptul că , în paralel cu progresul tehnic- industrial, și al capitalismului, a mers progresând și concepția materialistă a vieții.

Dacă patronii ar fi fost pătrunși de percepțiile religiei creștine,

întreaga legislație socială , care s-a impus ca o necesitate în ultimul timp, ar fi putut lipsi, ca inutilă .

Educația sufletească nu a ținut pasul cu progresul tehnic.

Lipsa capitalurilor ...

" Rezolvarea la noi a problemei e mai simplă din punct de vedere sufletească, dar mai complicată prin lipsa capitalului , prin scumpetea lui, și prin impozitele importante. Ceea ce se petrece cu funcționarii Statului, se petrece deseori cu industriașii noștri, care, pentru a putea exista, trebuie să tragă asupra salariaților de toate categoriile. Numai din examinarea acestei probleme , constatăm interesele comune ale capitalului , patronului și lucrătorului .

Politizarea problemei ...

" Problema muncitorească e la noi destul de ușor de organizat ; condițiunea este să nu-i dăm un caracter politic.

Patronii noștri recunosc că , în marea lor majoritate, nu dau încă importanța necesară problemei . Nu din rea voință , ci mai mult din nepriceperea ei .

Trebuie făcută și educațiunea patronului , care trebuie să înțeleagă folosul ce are dacă lucrătorul lucrează cu interes și dacă e atașat întreprinderii în care lucrează . Cred că nu este greu să ajungem aici , și cu concursul lucrătorului, se poate ajunge cu ușurință la un asemenea rezultat .

Arbitrajul Statului ...

" Arbitrul între patroni și lucrători trebuie să fie organele administrative .

Astăzi Statul își cunoaște rostul și nu mai depinde de un partid sau de alte interese , El poate cel mai bine stabili condițiunile de lucru , care , de altfel, nu trebuie să fie rigide, ele pot varia de la o regiune la alta, în raport cu bogăția regiunii și rentabilitatea întreprinderii.

Îmi vine foarte greu să recunosc , dar sunt dator aici să spun realitatea.

Condițiunile în care lucrează o bună parte din industria noastră , cu lipsă de capital, lipsă de credit, cu investițiuni scumpite din cauza taxelor, cu impozite indirecte pe produsele lor și altele multe , îngreunează mult o îmbunătățire a soartei funcționarilor și muncitorilor.

Între două rele, între a închide întreprinderea sau a plăti munca mai puțin,

toti preferă soluțiua a doua, dar aceasta nu e o soluție , e , cel mult,

un paliativ, nu poate fi o soluție definitivă ."

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Efectele industrializării

▣ Industrializarea forțată

[LD : Opera lui Gigurtu : *Dezvoltarea industriei în România*, Craiova, 1916 ;

Posibilitățile de refacere și dezvoltare ale industriei în România, București, 1919 ;

Industria mecanică metalurgică, f-a.]

" Problema muncitorească este sau o anexă , sau o latură principală a problemei economiei naționale .

Toată economia noastră nu se dezvoltă astăzi în mod normal ,

și nu ia avântul ce am fi îndreptățit să-l așteptăm din cauză criteriul după care este orientată , nu e de ordin economic, nici național, ci în principal de ordin monetar . Moneda , ce este numai un mijloc de ușurare a transacțiilor , a devenit astăzi factorul hotărâtor , și măsuri luate numai din considerente monetare , au avut rezultate cu totul neașteptate . Astfel, **contingentarea** , care a avut drept scop să reglementeze importul pentru a menține valoarea monedei , a devenit o lege de protecțiune industrială și a dat naștere la un mare număr de industrii .

" Nu e locul și nici momentul să discutăm folosul acestei industrializări , din toate punctele de vedere , dar , de sigur , că au avut ca prim efect

o scumpire a traiului , contra căreia nu protesta nimeni ,

dacă ar fi mers paralel cu urcarea veniturilor la toate categoriile de cetățeni .

Cum nu putem urca veniturile claselor agricole, decât dacă le utilăm , până aici **această scumpire are un efect păgubitor pentru ramura noastră principală de activitate**.D-lor deputați, toată politica noastră economică trebuie văzută numai prin două prizme .Prin prizma națională și a urcării producției. "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Capitalul străin

▣ Convențiile economice

" Nu putem fi **partizanul unei industrializări forțate** , la adăpostul regimului de contingentare , în care , în cele mai multe cazuri, **conducerea și salariații specialiști sunt străini**. Nu am fost nici odată **contra capitalului străin**, dar credem că **el trebuie să se integreze nevoilor economiei noastre naționale** (**aplauze**) și nu este deloc indiferentă origina acestui capital și felul lui de a lucra.

" **Un regim industrial** , creat **accidental, este foarte periclitat** , în ziua dispariției regimului ce l-a creat și de aceea **trebuie dată o atenție specială industriilor ce se creează sub acest regim**.

" **Diversele convențiuni economice** , din care cea mai importantă este aceea încheiată cu **Germania**, prin faptul că **avem economii complementare** , pot fi de un **ajutor prețios pentru propășirea economiei țării** . Nimic nu trebuie să împiedice aplicarea lor , întrucât concordă cu interesele noastre economice.

Nu trebuie să ducem o politică meschină , care **ne-a făcut mult rău în trecut** .

Trebuie să avem încredere în poporul nostru și să nu împiedicăm un concurs din afară .

Țara noastră are nevoie de capitaluri importante , trebuie să punem precis condițiile în care dorim ca aceste capitaluri să colaboreze cu noi și, odată acestea stabilite , trebuie lăsate să acționeze .

" **Sunt păreri că ne-am pute lipsi de capitaluri străine**.

De sigur, însă, în acest caz **vom progresa în raport cu disponibilitățile noastre** . **Vom face în 25 de ani , ceea ce am putea face în 5** .

Nu trebuie să uităm că investiții noi, aduc venituri noi și un Stat modern are nevoi crescânde , ce nu se pot satisface dacă producția țării nu merge crescând.

Naționalismul adevărat nu poate fi contra concursului străin ,

deoarece **numai prin el putem ridica** cu un ceas mai devreme **standardul de viață al poporului român**. De sigur, că **nu înțelegem să devenim o colonie** ,

în care acest capital ar face ce vrea și ar găsi un concurs nejustificat la administrația țării . (**aplauze**) Sub noul regim acesta este cu totul exclus. "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Politica națională a guvernului

▣ Revizuirea cetățeniei

" "D-lor deputați, înainte de a termina , rog guvernul Maiestății Sale să dea toată atențiunea unei probleme care a frământat mult opinia publică în ultimii ani și care , dacă nu are posibilitatea să se manifeste astăzi, nu trebuie să -l preocupe mai puțin.

"Problema națională este vitală pentru viitorul nostru : firea îngăduitoare a românului face să fie nevoie ca guvernul să o urmărească cu toată atenția .

Știu că , din acest punct de vedere , guvernul continuă în parte **politica guvernului**

care a precedat schimbarea de regim [**Guvernul Goga, în care Gigurtu a fost ministru**

Industriei și Comerțului] **Opinia publică nu este însă destul de orientată asupra acestui**

lucru . Nimeni nu cere o politică de opresiune , ci numai **o politică de apărare și de dreptate pentru elementul național(vii și prelungite aplauze)**

și mai cu **seamă o mare severitate în recunoașterea de cetățeni noi** .

Greșelile din trecut nu trebuie să se mai repete . "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Minoritățile

" D-lor deputați, **întăietatea naționalității române în Stat este azi garantată prin noua Constituție, adică Statul Național Român trebuie să devie o realitate .**

Românii și Statul Român au arătat cea mai **largă înțelegere problemei minoritare** : minoritarii au găsit atât la Stat cât și la întreprinderile românești ,
ușile deschise pentru colaborare;

nu putem spune însă același lucru pentru români la întreprinderile minoritare . Credem și vrem să sperăm că **regimul nou** , care face un pas mai mare în colaborarea tuturor cetățenilor acestei țări , **va aduce cu sine o schimbare de atitudine și la minorități . În această țară ,** cu resurse așa de mari, și în care **este loc pentru toată lumea, toți cetățenii ei să colaboreze real și sincer pentru binele lor și al țării "**

(aplauze)

[câteva cuvinte despre armată ; îndemnul la muncă, la voie bună, la ordine, la înțelegere, la dreptate, metodă și libertate. Încheie cu invocarea lui Dumnezeu care să ajurte România să -și îplinească destinul]

*** Notă . Ion Gigurtu .Născut în 24 iunie,. 1886 la Turnu Severin. Liceul la Craiova.**

Inginer de mine , cu studii la Freiburg și Berlin- Charlottenburg

Dir. general al societății " Mica" . Deputat (din 1926) , ministrul industriei și comerțului în guvernul Goga , ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (24 nov.1939) , președinte al Consiliului de miniștri (4 iulie- 4 sept.1940) .

Operă : **Dezvoltarea industriei în România**, Craiova, 1916 ;

Posibilitățile de refacere și dezvoltare ale industriei în România, București, 1919 ; **Industria mecanică metalurgică**, f.a.

Arestat împreună cu soția la 5 mai 1950 .Condamnat la 15 ani închisoare , pentru activitate contra clasei muncitoare și a mișcării revoluționare .

Detenția la penitenciarele MAI și Sighet, până la 6 iul.1955 , apoi la Malmaison .

A murit în pușcărie , în 1959 . Soția , Maria Gigurtu, a executat detenția la penitenciarele Ghencea, Jilava și Iagărul de la Mislea.(Cf. C.Ionițoiu , Dicționar)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

17.) Ion Constanțiu (ex-cuzist deputat FRN, Comerț) discurs la mesaj, Cameră , 23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed. Din 23 iun.'39 , pag. 67- 70)

[LD : **29 apr. 2004.** [-----] iată-mă studiind discursul lui **Ion Constanțiu** ,

om despre care încă nu știu nimic, decât că era moldovean, cuzist , care trăise mult timp în Moldova ; că acum **reprezenta pe comercianții din Capitală** ; se considera ca fiind din " **generația 1906 "** ,luptase pentru două idei : **ideea naționalistă și corporatismul . Nu pomenește de Iorga , ci doar de ACCuza .Avea 50 de ani.**

Deși face un **rechizitoriu sever politiciii** , în general, și **regimului politic partidist** , în special,Constanțiu ține un **discurs eminent politic**, ca altădată , despre " bresla " al cărui reprezentant era , **vorbind foarte puțin și inconsistent .]**

I.Constanțiu / 23 iun.'39 Doc.integral : **fișier PNC VII**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Parlamentul FRN

[LD: măcar în ceea ce privește convingerile unui cuzist , nu poate fi vorba de inconsecvență . Se poate afirma că acest parlament era pe măsura și doctrina profesată de cuziști, în toată perioada. De aceea , eu nu pot pune la îndoială nici sinceritatea acestor opinii . nici satisfacția cu care acest curent politic - pentru că tot curent politic era ! - a primit noua reformă .]

" D-le președinte , d-lor miniștri, d-lor deputați, Vă voi exprima și eu aceeași emoție , ba chiar o emoție mai mare decât antevorbitorul meu , pentru că **urc pentru prima oară în viața**

mea la această tribună .Dar , în afară de această emoție , dați-mi voie să exprim și o **satisfacție personală** : aceea că îmi fac debutul meu parlamentar o dată cu începutul acestei ere noi , a **Parlamentului Renașterii Naționale**.

" Cu toții, d-lor deputați, avem conștiința că participăm la **cel mai important moment istoric de după război** , și ne dăm seama de **răspunderea și îndatoririle** pe care le avem, de a contribui cu toate silințele , cu toată puterea de muncă și devotamentul nostru , la realizarea operei pe care guvernul Majestății Sale și-a propus-o , pentru întărirea și propășirea neamului nostru în toate domeniile de activitate .

" **Deși** , prin compunerea lui, acest parlament cuprinde **reprezentanți ai atâtor interese** diferite între ele, interese între care uneori **ar putea să existe un antagonism**, noi ne exprimăm de la început **cea mai vie dorință de a găsi totdeauna o înțelegere , o împăcare dreaptă , o armonizare și o unire desăvârșită** între toate categoriile economice și sociale pe care noi le reprezentăm aici .

" Am convingerea că **această operă națională** o va realiza mult mai bine **acest parlament al unui singur partid**, dar al tuturor meseriilor,

decât trecutele parlamente , în care , dacă **existau nenumărate partide**,

nu era reprezentată decât o **singură meserie : meseria politică** ,

și am toată încrederea că **noua politică a meseriilor** va fi mult mai bună pentru țară, **decât meseria politică** .

" Însăși **uniforma aceasta** , aceeași pentru toți - fie muncitori, fie patroni, fie meseriași , fie comercianți sau industriași, mari și mici, fie cărturari, gazetari, artiști, mari demnitari ai Statului- această uniformă **trebuie privită ca un simbol** , fiind că sub albul imaculat al acestei haine , trebuie să vibreze **același suflet românesc** , aceeași puritate de sentimente și **aceeași dorință de înfrățire, de întărire și înălțare a neamului nostru . "**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Parlamentul " democratic "**

[LD : În mare parte , Constanțiu avea dreptate când caracteriza lipsa de consecvență și unitate a oamenilor de partid. Relansarea și îmbrățișarea ca armă politică a "**efectului Caragiale**" ,însă, pentru mine este identică cu **sărăcia de argumente** .

Metoda este perpetuată , în timp, până în zilele noastre . Poate undeva , cândva, voi încerca să demitez cariera pieselor lui Caragiale, ca fenomen " politic" generalizator, în spatele căruia eu văd mai degrabă un " cal de bătaie" comod , pentru minimalizarea sau atăcarea adversarului . Pentru că , de la nașterea lor - când au oglindit o realitate a moravurilor de epoca- eticheta a fost "reciclată" , venindu-le rândul la toți s-o aplice adversarilor.

Acum , " comerciantul" Constanțiu o aplică partidelor .

Ca un amănunt ... Constanțiu plasează **eroii lui Caragiale pe timpul votului universal** , ceea ce este **un neadevăr istoric în plus**. Dar ... efectul oratoric ... conta !]

" D-lor deputați, **cea mai gravă acuzație** ce s-ar putea duce unui regim politic ar fi aceea **că nu l-ar fi dorit , că nu l-ar fi cerut nimeni** , precum ceea ce ucide un regim , cum ucide orice , nu este decât **ridicolul** .

"**Regimul trecut , pretins democratic, liberalist , individualist, a suferit de amândouă aceste cusururi .Nu îl ceruse nimeni** , în afară , bine înțeles,de **câțiva ideologi**, care nici ei nu prea erau de acord, chiar când făceau parte din același partid politic.

Și sub regimul trecut , nu numai că **existau diferite partide**, dar în fiecare partid se formau **diferite grupe, pe nuanțe**, care mergeau până acolo , **încât fiecare membru mai răsărit al partidului ,își avea ideologia , doctrina și programul lui politic.**

" În ce privește **ridicolul**, să ne amintim de **eroii din piesele lui Caragiale** ,

care erau **copii ,aproape fidelă , după natură , a oamenilor și moravurilor** din primele timpuri de **viață politică democratică** a < **sufragiului universal** > , cum i se spunea, eroi care au dăinuit până mai deunăzi , când **au dispărut ,o dată cu regimul."**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Partidele politice = clan, club, antinaționale**

[LD : Renegarea sistemului de partide , a democrației , de către cei ce fuseseră

înregimentați , atinge aspecte penibile privind caracterul" convertiților" , nu al celor blamați .]

" D-lor deputați, **acel regim nu numai că nu-l ceruse nimeni , dar ajunsese să fie condamnat , în ultimul timp , de toată lumea.**

Chiar acei care am făcut parte din vechile partide , unii pentru doctrina lor, alții pentru tradiția lor, alții, în sfârșit , pentru valoarea personalităților care le conduceau , **putem mărturisi cu toții, sincer, astăzi, că n-am iubit partidele, fiind că n-am iubit spiritul de clan , spiritul de club, care le conducea.**

" În special generația din care fac parte , generație care are un singur nume : **1906** , nu numai că **nu a iubit partidele dar le-a combătut și le combate pentru cele două mari cusururi ale lor** .Se întronase **cultul incompetenței, mediocrația,** cum se spunea, **promovând în viața publică elemente inferioare** , care dacă serveau anumite interese de partid, **compromiteau interesele țării .**

Și prin aceasta, și prin alte practici, **partidele erau antinaționale.**

" Vă amintiți, d-lor, că **Scrutator de la Adevărul** , ajunsese stăpân în politica țării lată apogeul partidelor politice . "

I. **Constanțiu** / 23 iun.'39

▣ **Regimul democratic = creațiune artificială**

[LD : discipolul lui ACCuza are clișeele istorice bine învățate : revoluția franceză , pașoptiștii, democrația, constituția de import , partidele parazitare , în sfârșit , puteau fi atăcate ca episoade și instituții negative , dăunătoare , antinaționale, fiind glorificat evul mediu - spun și eu acum simplificator! Voi adânci ideea.]

" Dar **regimul democratic** , nu numai la noi, ci **pretutindeni și de la începuturile lui, a însemnat o creațiune artificială , generatoare de imoralitate și antinațională .**

" **A dispărut din fericire greșita credință a unor cugetători și istorici politici** că **principiile revoluției franceze ar fi fost împărtășite de poporul francez** , că **acel popor ar fi cerut distrugerea Monarhiei și liberarea individului** de sub jugul vechilor corporații , care îl legau în mod unitar și organic de ceilalți indivizi și aducerea acestui individ în viața publică , în Stat , **ca individ izolat și complet independent. Aceasta au cerut-o numai ideologii , nu și poporul.**

" De fapt, **revoluția franceză și toate regimurile care s-au inspirat de la principiile ei,** deși susțineau că între individ și Stat nu trebuie să existe nici un corp intermediar, **au pus în locul acestor intermediari utili și organici , acele corpuri artificiale care au fost cluburile revoluției franceze și, mai târziu, partidele politice . "**

I. **Constanțiu** / 23 iun.'39

▣ **Regimul corporatist .**

Corp intermediar între individ și Stat ...

" **Ideea corporatistă** de la care pornește **noul nostru regim politic, diferă fundamental de aceea democratică și este și mai consecventă .** Noi credem că **individul nu poate sta izolat în Stat,** cum nu poate sta izolat nici în viața socială sau economică ; în viața socială are **instituția familiei** ; în viața economică are **organismul întreprinderii .** **Între Stat și individ trebuie să existe corpuri intermediare** , care vor avea ca misiune , nu numai **grija aceluiași categorii de interese,** pentru a le susține și apăra, ci și pentru a face ca aceste interese particulare **să poată fi armonizate cu interesele generale ale Statului .**

Breslă - Parlament - Națiune

" **Iată toată teoria corporatistă , iată funcțiunea și rolul pe care îl au de îndeplinit breslele,** luate în parte și apoi **concentrate în Parlament.**

Bresla trebuie să reprezinte o realitate particulară iar **Parlamentul** va reprezenta toată realitatea națională , **va fi însăși sinteza națională .**

"D-lor deputați, spre deosebire de vechiul regim, pe care nu-l ceruse nimeni, **noul regim,** dimpotrivă, avem nenumărate **dovezi** , a fost **cerut de toate categoriile** economice , sociale și culturale, **îl cerea țăranul, îl cerea negustorul, îl cerea meseriașul ca și cărturarul.**

Noul regim nu este deci o improvizatie dintr-un izvor pur teoretic, ci satisface o cerinta de mai de mult exprimata , si nu numai individuala , ci si de toate acele asociatii profesionale, din care provenim toti membrii acestui Parlament. "

" **Insasi formarea acelor organisme de natura profesionala** , creatiune spontana , organica, **sub vechiul regim** , dovedea **insuficienta partidelor, incapacitatea lor de a face fata nevoilor reale ale factorilor productivi ai tarii.** Ne amintim ca toate acele organizatii profesionale , nu numai ca **eliminau politica din partid** , dar **cereau chiar o politica de bresle**, ceea ce arata ca **politica de partid era considerata ca ceva cu totul separat de viata reala** a natunii muncitoare si producatoare . **Politica ramanea ca ceva abstract** , iar **omul politic un personaj din alte sfere, uneori chiar din stratosfera** , in fine dintr-o sfera cu totul straina si departata de realitatile de pe acest pamant. **Personaj politic abstract** , dar numai in teorie , fiind ca de multe ori , **in realitate , era un personaj foarte practic.**

" Ei bine, **sub noul regim , omul acesta politic , si numai politic, a disparut** , iar **politica** nu numai ca nu va mai fi considerata ca incompatibila cu activitatile productive , ci ea **se va incadra in viata de toate zilele a tuturor factorilor productivi**, va fi **o emanatiune a tuturor** permanenta a realitatilor nationale , venind din toate colturile tarii , **din toate meseriile , prin bresle , apoi prin Parlament , pana la guvern** , care va satisface nevoile si aspiratiunile tuturor acestor categorii .

Legalizarea unei stari preexistente

" In sfarsit, **noul regim nu numai ca a fost cerut** , dar poate fi considerat **ca o consfiinire legala a unei realitati preexistente** , caci , inainte de a avea acest Parlament corporativ, **am avut o realitate corporativa** , pe care o constituiau **toate acele organizatii profesionale** de care am vorbit . Si atunci am vazut petrecandu-se **un fenomen de mare importanta** . Fara agitatiilor sterile, fara propaganda deșanțata , fara luptele electorale de pe vremuri , ci in liniște , cu toata demnitatea **elementele de elita ale tuturor breslelor** , au fost trecute printr-**un fel de mutatie naturala , de pe planul profesional pe planul politic, din cadrul asociatiunilor profesionale in acest Parlament .**

" Va fi de dorit ca legea organizarii Corpurilor Profesionale sa permita o cat mai stransa si neantreprupta legatura intre Parlament si aceste Corpuri .

Aceasta dualitate a profesionalului si politicului de azi inainte trebuie sa o pastram si sa o intarim , pentru ca numai asa **politica va exprima realitatea si realitatea va avea expresie politica**"(**aplauze puternice**)

I. Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Regimul corporatist = regim naționalist**

▣ **Restauratia breslelor romanești .**

" Dati-mi voie acum, dupa ce am aratat modul natural in care s-a instaurat noul regim politic, sa arat si **cum intelegem sa fie acest regim** , precum sa arat si **cum nu trebuie sa fie acest regim** .

" In primul loc, **acest regim trebuie sa fie national, chiar nationalist** , adica sa activeze **fatis si hotarat pentru promovarea si dominarea elementului romanesc** , in toate domeniile de activitate . (**Vii aplauze**)

" Dar , de fapt, nu se instaureaza ci **se restaureaza regimul corporativ al breslelor romanești** , pe care **regimul democratic le distrusese** , **pentru a permite invaziunea in meserii si comerț** , ca si in arta si literatura , **a strainilor ; iar sub masca unui pretins liberalism**, care insemna uneori **o anumita servitute**, sau, in termeni consacrați, **obedienta** , **acei care nu puteau beneficia de binefacerile libertatii** , **erau tocmai Romani** .

" Va sa zica , **breasla va fi pur nationala** , tocmai **pentru a ajuta si intari elementul romanesc** , in concurenta cu elementele straine , care , acestea , au avut intotdeauna adevarate si autentice bresle care ii sprijineau .

Victoria lui ACCuza ...

" Afirmand aici, de la aceasta tribuna , **spiritul nationalist al generatiei** din care fac parte, ma simt dator sa salut un fapt de cea mai mare importanta , **care pune de la inceput noul**

regim politic sub semnul naționalist . Salut ridicarea la înaltul rang de **consilier al Coroanei** , a veneratului mare Român , pe care suntem fericiți să-l vedem la o vârstă înaintată încă plin de vigoare , - parcă anume **lăsat de Dumnezeu să prezideze cea dintâi ședință a Senatului corporatist și național - pe profesorul A.C.Cuza**.

Președinte de vârstă , cu atât mai bine, căci și așa și-a înfrânt adversarii de pe vremuri.

Omagiul lui Al.Vaida -Voevod ...

" De asemenea, **generația mea exprimă același sentiment** , văzând că în prima Cameră , în care îmi fac modestul meu debut , am cinstea și **satisfacția de ordin superior național , de a fi prezidat de acela** pe care generația de la 1906 îl considera ca marele Român , care trebuia **să aducă Ardealul la Patria -mamă , pe dl Vaida -Voevod" (aplauze)**

" **Prin d-l prof. Cuza, generația mea a fost inițiată la naționalism , la un naționalism activ, creator, care ne- a dat porunca îndatoririlor , nu pofta tuturor satisfacțiilor .**

Profesorul Cuza venea **în linie dreaptă , ca un continuator** , cel mai bine pregătit și cel mai distins **al acelu mare Român care a fost Eminescu** .Este o fericită coincidență că astăzi, când se instaurează noul regim, al unei politici românești naționale, se prăznuiește și memoria marelui Eminescu , iar o dată cu cei 50 de ani de la moartea lui, se împlinesc și 50 de ani de la apariția **a celei mari opere a d-lui prof. Cuza, " Meseriașul Român "** , care a fost **catehismul naționalist al generației noastre**, a celor care ne nășteam acum 50 de ani .

Spun " catehism" , pentru că **de la el am învățat nevoile și nădejile neamului nostru ;** de la el , unii dintre noi, **am primit porunca națională supremă** , să intrăm înc âmpul muncii productive, să fugim de slujbele parazitare , **să ne reluăm locul , ca români , în meserii și comerț** , sacrificând chiar unele dispoziții spre acele posturi înalte , în cultură , sau în acele cariere , care erau considerate drept cele mai nobile în societatea în care ne-am născut și am trăit .

" **Noi învățasem de la Eminescu , naționalismul** care să dea, nu care să ceară , fără târgueli, și ca să-mi permit o expresie mai comparativă- sunt și negustor și contabil - **un adevărat naționalist, patriot, bun român , trebuie să fie totdeauna debitor și nu creditor** , să datorăm neamului , nu să-i cerem mereu satisfacții personale.

Naționalismul ieșean ...

" Și pentru că vorbesc de **acel naționalism-** permiteți-mi să-i spun **ieșean, nu moldovean** , pentru că orice urmă de regionalism trebuie absolut distrusă din spiritul neamului nostru- deci cel ieșean, adică **de o esență de înaltă intelectualitate** , care s-a exprimat mai bine **prin Eminescu , Conta , Cuza** , în acel centru , **adevărat focar al sufletului românesc, cetate de cultură** , în care , după o expresie a unui spiritual ieșean, până și copiii de școală , o dată cu arșicele , se joacă cu cele mai frumoase nuanțe ale spiritului românesc, pe linia acestui naționalism, **noi, generația de la 1906** , aducem ca un suprem omagiu acestui nou regim politic , **flacăra sfântă a credinței naționaliste** , care va trebui să fie transmisă nestinsă , **ca flacăra olimpică , din generație în generație "** (aplauze)

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Caracterul specific românesc al corporatismului**

▣ **Fără imitații !**

" D-lor deputați, voi încerca acum să arăt ceea **ce nu trebuie să se înțeleagă sub acest termen de " corporatism" .** În primul loc, **nu va fi nici o imitație** a unei noi forme politice străine , tocmai pentru că **naționalismul nostru are un caracter specific românesc.**

" **Neamul nostru a dovedit** , timp de secole, că **nu se împacă cu nici o formă străină ; nu ne plac hainele de-a-gata** , făcute pentru alții .Chiar în portul nostru național , românul găsește totdeauna o notă personală , individuală , de bun gust .Acesta este românul .

" Apoi, să nu uităm că țara noastră nu este produsul unei conferințe internaționale.

Noi nu suntem o republică inventată , confecționată din fragmente de difeite popoare , **ci suntem un Regat de veche și autentică sursă națională , seculară** , care , după voievozii noștri glorioși care au ținut piept invaziilor barbare, am avut pe **marii noștri Regi, înaintașii Regelui Carol al II-lea.**

" **Preferăm, d-lor deputați, defectele acestui regim propriu naționalismului nostru** ,

defecte care se vor putea corecta **celor mai perfecte** , în aparențe, din afară .

Constituția 1866 ...

" Ne amintim - și a remarcat antevorbitorul meu , de aceea nu voi insista - de **vechea noastră Constituție** , care se spunea că întrece chiar originalul belgian , după care era copiată , totuși **timp de 50 de ani , cât a fost aplicată , nu s-a potrivit cu spiritul poporului nostru .**

" Prin urmare, **nici corporatismul nostru nu trebuie să fie o imitație .**

În ultimul timp, de când corporatismul este la modă , **au apărut diferite doctrine și programe corporatiste**, care , sub acest nume , urmăreau o transformare atât de profundă a societății noastre , pe care dealtminteri nici o țară nu a realizat-o , încât în acea lume absolut nouă , care nu admitea nici un compromis cu lumea veche , nici un fir de continuitate cu formele sociale, economice și politice pe care secole, uneori milenii de cultură și civilizație ni le-au dat , ei bine , **într-o astfel de lume nouă , eu cred că însăși autorii , constructorii acestei lumi, nu ar fi știut cum să se miște .**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▫ **Funcțiile breslelor : economică, socială , politică**

" **Am combătut în timp acel corporatism [aluzie la Manoilescu ?]**

și **am susținut un sistem care să corespundă** cât mai mult spiritului însăși al breslelor economice și culturale , un corporatism care , într-o formulă generală , să nu însemne meserie de corp , ci corp de meserie. Vreau să spun prin aceasta, că **nu o colectivizare , nu crearea de corpuri care să facă ele funcțiunea economică ,** de pildă **nu o breslă de negustori** , care să facă această meserie, în totalitatea ei , **ci să se lase ca numai negustorii , fiecare în parte, să facă comerț , iar bresla numai să vegheze ca totul să se facă în condiții cât mai bune,**

și pentru negustori și pentru societate . Aceasta ar fi funcțiunea economică a breslei .

" Va să zică , **nu meserie de corp , ci corp de meserie.** Corporația să fie numai totalitatea organizată a factorilor productivi , lăsați în cât mai multă libertate , la cât mai multă posibilitate de inițiativă , putând da creațiuni proprii , fiecare după talentul, geniul sau puterea lui de muncă .Corporatismul nostru trebuie să fie o sinteză de organizațiune , de libertate de corp, dar și de individualitate ; de creațiune perpetuă , dar și de continuitate a vechilor creațiuni . A integra individualitatea , singura capabilă de creațiune , în comunitatea națională , fără a o anihila , a o disciplina , tocmai pentru a o face mai fecundă , iată principiile pe care dorim să se bazeze noul regim, respingând orice influență , orice elemente care ar însemna anihilarea personalității și colectivizarea forțată a națiunii .

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▫ **Dispariția etichetelor de " stânga" și " dreapta "**

▫ **Socialismul - la muzeul patologiei**

" Trebuie să afirmăm de la început că **respingem orice elemente socializante .** (aplauze)
Prea multă vreme , **lumea modernă a făcut uz de această vocabulă** de acest termen, prea mult s-a lăsat să se creadă **că orice ideal de perfecționare a ordinii sociale , nu poate avea alt nume decât socialism. Socialismul a trăit .**

El trebuie trecut în muzeul istoric al patologiei, ca un monstru spiritual al secolului trecut ,ca un zmeu răpitor de minți pe care l-a doborât Făt -Frumosul naționalismului.

Și ca dovadă că **socialismul nu era în firea poporului român,** este că **foștii frunțații socialiști au revenit și îi avem astăzi în sânul Frontului Renașterii Naționale** (aplauze)

" D-Ior, **au dispărut o dată cu aceasta** , grație acestui Front al Renașterii Naționale, **termenii aceia uzați , de dreapta și stânga ,** adică omenirea să meargă ca vitele ,**hăis și cea.**

Omenirea nu are decât un singur drum , înainte .Același drum îl are și națiunea noastră .

" Și pentru că vorbesc aici despre trecutul pătat socialist , și cu elementele lui comunizante ,

dați-mi voie să intercalez o observație : se permite astăzi , la noi, o propagandă a culturii și a diferitelor forme de manifestare a vieții comuniste bolșevice .

"Ar trebui să se ia măsuri , d-le președinte și onorat guvern, pentru că nu trebuie lăsată lumea românească pradă tentațiilor de așa zisă viață fericită din regimul sovietic. "

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Breasla comercianților . Dezideratele lor .

" Acum , pentru că suntem într-un regim corporativ , să vin la **nevoile breslele noastre** . Cred că colegii mei și-au pierdut răbdarea și au crezut că am uitat de ce provenință sunt . D-lor , **ca reprezentant al comerțului** voi spune , într-o formulă generală , că **gradul de civilizație al unui popor se măsoară desigur cu gradul în care comerțul său este liber și mai ales gradul în care comerțul său este respectat** .

" Noi trăim de câțiva ani de zile în **regimul reglementării comerțului exterior** .

Deși **sunt un partizan al libertății comerțului** - eu cred că țările civilizate vor fi nevoite să revină la regimul comerțului liber - însă **această revenire la libertate nu se poate face decât dacă toate țările civilizate vor reveni la regimul libertății economice depline.**

Până atunci, **câtă vreme State puternice au reglementat viața economică și schimbul internațional , evident că nu tocmai țara noastră va putea reveni deodată la un regim de libertate** . În ipoteza că am vrea noi să hotărâm că de mâine nu mai există reglementarea, compartimentarea, contingentarea , aș avea impresia- nu găsesc altă comparație mai bună - că **ne ducem la Polul Nord într-o haină de vară** . **Trebuie o adaptare la condițiunile economice ale schimbului internațional** , însă cu o singură condiție : această adaptare , această reglementare a vieții , **să nu însemne o restricție dusă până la interdicția vieții comerciale de astăzi** .

" Rog guvernul să vină cât mai curând cu o **modificare a regimului comerțului exterior**, modificare care să corespundă în primul loc **caracterului și nevoilor vieții comerciale** .

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Consiliul Superior Economic

▣ Protejarea industriei naționale

" În aceeași ordine de idei, întrucât regimul contingentării și-a legitimat anumite restricțiuni pe temeiul protecției industriei naționale , **mă bucur** că din înaltul for al Consiliului Superior Economic , **vine o punere la punct a acestei chestiuni** .

Din fragmentele planului economic , publicate în ziare , reiese că acest consiliu își exprimă dorința **să se înceteze cu protecția exagerată a unor industrii , care nu au nimic național în ele**, ci reprezintă invazia pe teritoriul țării noastre a unor industrii străine , de aventură(**aplauze**)

" D-lor, pentru **ca o industrie să fie cu adevărat națională , nu este deajuns să se afle pe teritoriul noastre** . Ea trebuie să aibă un conținut românesc , în capital, muncă , materie primă și factorii de conducere .

Noi ne bucurăm că Frontul Renașterii Naționale **nu a permis să vină în Parlament corifeii acelor consilii de administrație** ale atâtor de numeroase și misterioase societăți anonime , **pretinse de industrie națională sau de comerț românesc.**

" Nu sunt în mod absolut în contra formei economice evolute a societății anonime și **nu consider pe toți membrii consiliilor de administrație ca paraziți ai invaziei străine**. Avem chiar aici în Parlament , **atâția români de valoare** , care, în loc să fi lăncezit în burocrăția parazitară , **au ajuns în fruntea celor mai mari întreprinderi comerciale , industriale sau bancare** . Cinste lor.(**aplauze**)

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Comerțul mic, individual = vitamină socială

" **Dar** voi susține **preferința ce o am** și trebuie să o avem pentru **forma de mic comerț , de firmă individuală** , fiindcă o asemenea formă economică conține în ea **o adevărată vitamină socială** , pe care societatea anonimă n-o poate avea (**aplauze**)

Ce ași înțelege prin vitamină socială ? Este **legătura între familie, între copiii părinți și patronul negustor sau meseriaș** ; îl văd toată ziua de muncă , se deprind , capătă **pasiunea meseriei. Dar ce știu copiii unui membru de consiliu de administrație , care își câștigă mijloacele de trai , asistând la ședințele unei societăți anonime , fie că se cheamă P.D.R , fie altfel.** Trebuie, prin urmare, **să cultivăm forma aceasta , plină de vitamină socială și națională , a firmei individuale negustorești .**

" M-am oprit anume asupra acestei chestiuni , pentru a aminti onoratului guvern că în **legislația fiscală** de până acum au fost angajate tocmai societățile anonime , iar **nu firmele individuale** - și-mi exprim speranța că **viitoarea legiuire fiscală** , care nu trebuie să mai întârzie, **să aducă o îndreptare** , fiind că în anul acesta , micul comerț este impus dublu decât acum trei ani , prin sistemul reportării.

" Rog onoratul guvern să vină cu o măsură de îndreptare a acestui **greșit tratament aplicat firmei individuale ."**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▫ **Organizarea patronatului - paralel cu cea a muncii în bresle**

Cere ca n scurtă vreme , se vor repara unele lipsuri ale noului regim electoral , precum și modul de alcătuire a Senatului , pentru care n-au votat decât membrii din conducerea asociațiilor profesionale.

Aceasta a făcut ca un număr de cca 20 de meseriași sau de negustorași , dintr-un oraș înstrăinat din Basarabia , sau din fundul Moldovei ...

-P.Firică : Dați-mi voie, **toate orașele din Basarabia sunt românești: ele nu sunt înstrăinate .**

-I.Constanțiu : Sunt fericit să aflu de la prietenul Firică vestea îmbucurătoare că a reușit să naționalizeze comerțul în toate orașele din Basarabia.

Dar eu cunosc **târgușoare din Moldova** , în care am trăit timp îndelungat, și în care **20 de negustorași au fost chemați să voteze pentru Senat** , în timp ce negustorii din Capitală , printre care mă număr și eu , n-au fost primiți să voteze pentru Maturul Corp .

" Ei bine, d-lor, **un astfel de corporatism noi nu-l voim** - un corporatism în care **să voteze periferia** , de multe ori înstrăinată , nu-l vedem , oricât ne-ar asigura amicul nostru că a naționalizat comerțul din Basarabia. Îndreptarea acestei grave lacune se va face prin legea anunțată a Corpurilor profesionale , care vor sta la baza organizării corporațiilor .
[-----]

" **Se grăbește**, după câte știu, **organizarea meseriilor , în compartimentul muncii**

- și se va face **Sunt două direcțiuni de organizare** și mi se pare că Ministerul Muncii și-a luat asupra sa **organizarea în compartimentul muncii în bresle.**

Iar noi, din compartimentul elementului patronal, am rămâne dezorganizați

multă vreme și **dezbinați în biserițe** , în forma aceasta amorfă , unde am fi absolut izolați .

Ei bine, **acest lucru trebuie corectat** tocmai prin grăbirea legiferării organizării breslelor și a organizațiilor patronale. Este de **datoria FRN să fie generatorul acestor organizații.**

Datoria noastră , ca Parlament, emanațiunea acestui Front, este **să grăbim toate legile care pot contribui la întărirea neamului nostru** în toate direcțiile . [-----]

Îmi exprim dorința ca **printre cele dintâi legiuri comerciale** , să se grăbească realizarea acelei de mult exprimate doleanțe a comerțului , menită a întări comerțul românesc , în general , și a **încuraja elementul românesc , să intre în comerț** , și anume crearea **Casei Asigurărilor Negustorești "**

Încheie strigând trăiască Maiestatea Sa regele ! Sănătate !

I.Constanțiu / 23 iun.'39

18.) V.Gh.Ispir * (ex-cuzist ?,FRN , președ. " **Ofițerilor de rezervă TTR** ") , Senat , **26 iun.'39**

(DS, MO 7 , șed din 26 iun.'39 , pag ?)

[**LD . 8 mai 2004. Râd citind discursul lui Ispir. Iată țesătura unei false legende,**

a unei **sfruntate legende**, privind faptele de vitejie ale tânărului moștenitor al Tronului, **Carol**, pe fronturile războiului de întregire !

Ba mai mult, glorificarea "**lucrării**" lui Carol, pentru **consolidarea acestei Români!**

Această tiradă ,îmi sugerează ideea că **istoria a aranjat astfel lucrurile** ca ...

Regele Carol II să fie "**ferit**" și de **participarea la cel de-al doilea război mondial!**

Nu vreau să fiu nedreaptă dar ... istoricește vorbind, Carol II nu numai că nu are merite la acest capitol, dar **de numele lui va fi legată** , în veci, **cedarea din 1940]**

VGh.Ispir / 26 iun.'39

▣ **Omagiul generației " 1906 " - lui Carol II**

" În acest **moment de învoire , de creație** a unui **nou suflet** și a unei **noi atmosfere morale** în țara noastră , îmi dați voie ca în calitatea mea de **educator, de om de cultură**

și de președinte al "**Ofițerilor de Rezervă TTR**" ,

să aduc de la această tribună **omagiile mele Maiestății Sale Regele Carol II** , Regele culturii românești și îndrumătorul spiritual al Renașterii României Întregite pentru vecie .

" **Generația mea**, aceea de la 1906 -1907 , **s-a dat cu totul, fără nici o rezervă , în lupta pentru întregirea neamului** .Doi mari profesori - în pofida tuturor greutăților - au stat strajă neadormită și au îndemnat sufletele noastre spre jertfă supremă : **Nicolae Iorga și ACCuza** . **Sub directiva lor spirituală** această generație și-a făcut cu prisosință datoria .

" **Având în fruntea noastră** , Întâi Stătător , pe însuși Maiestatea Sa Regele Carol II **ce a luptat pe front** și , apoi, după întregire , **s-a pus la lucru** , **tăcut și fără condiții , pentru țară , având ca ideal constant o Românie mare și puternică ."**

[-----]

VGh.Ispir / 26 iun.'39

* **Notă Gh.Ispir .Cred că a făcut pușcărie sub comuniști . În dicționarul lui Ionițoiu,** apar câțiva cu acest nume, dar nu sunt sigură ...

19.) **Gh.Tețu (ex-PNC , FRN, Intelectuali - înv. , Craiova?)**, la mesaj , **Cameră , 27 iun.'39**

(DAD, MO 6 , șed. din 27 iun.'39 , p. ?)

[LD : lipsă începutul și finalul discursurului ; nu știu sigur ce ținut reprezintă ;

se ocupă de problema **școlii românești** și a tineretului , prin prisma unui **naționalism intransigent antisemit** . Discursul este pe **tipic " cuzist"** , deci nimic nou.

Îl semnez doar pentru că este **printre puținele pe această temă** , în parlamentul FRN, și ... pentru faptul că **nimeni nu-l întrerupe** , fiind , **în final , aplaudat** .

Aceasta ar putea da o idee că **problema ... subzista în surdină**]

Gh.Tețu / 27 iun.'39 Discurs integral : **fișier PNC VII**

[-----]
Gh.Tețu / 27 iun.'39

▣ **Problema școlară**

1. Problema **intrării la facultate** .

2. A doua problemă , foarte grea, este că **aceste școli să înlăture sistematic și pretutindeni toate elementele eterogene** cari nu s-au integrat Statului nostru .

Fac aluzie la acel popor iudeu , periculos Statului , fiind că **mii de ani nu a avut statul său** .

3. Al treilea punct este ca **aceste școli tip** să aibă posibilitatea de a **mări și micșora debitul absolvenților** conform cu nevoile Statului . [-----]

Gh.Tețu / 27 iun.'39

▣ **Educația tineretului : omul nou**

" Dar , **problema tineretului** este o chestiune , cum ați văzut , în care tineretul nu s-a zbatut și nu a țipat numai pentru partea materială . **Tineretul este idealist , este larg la suflet** ,

tineretul este muncitor . Pentru dânsul , **problema materială** a rămas pe al doilea plan .
Pentru tineret , **problema adevărată a fost formarea omului nou** .

În această privință s-ar putea spune extrem de multe , dar nu insist asupra aspectului tineretului , al formării omului nou și asupra omului bătrân , pentru că este o chestiune foarte dureroasă .

" În orice caz , **problema pentru tineret** rămâne aceasta :**să formăm un om și un român care să poată egaliza și fi dat ca exemplu în orice țară din lume** .

Dar , ca tineretul să poată da acest rezultat , **este nevoie de o atmosferă socială , curată , pură** . Ei bine , **problema este extrem de gravă** , și eu nu pot să insist aici asupra ei mai mult .
" Principial , nu pot să pun decât **două din aceste grave probleme de Stat** , care vor trebui să fie rezolvate , pentru a crea o atmosferă clară , limpede și sănătoasă .

Gh.Țețu / 27 iun.'39

▣ **Mafia evreească = problemă internă**

" Principial , nu pot să pun decât **două din aceste grave probleme de Stat** , care **vor trebui să fie rezolvate** , pentru a crea o atmosferă clară , limpede și sănătoasă .

Prima este problema unei mafii care a cauzat poporului nostru un șir nesfârșit de rele.

Urmăresc de mai mulți ani activitatea acestei mafii și se pare că , în ultimul timp , simțindu-se supravegheată , a început să-și retragă tentaculele scârboase de pe întinsul țării noastre .

Făgăduiesc că , **la prima regidivă ce voi surprinde-o** , să aduc în fața dvs. un număr de fapte pe cât de mari , pe atât de grave , **din care să se poată formula**

soluția ce va socoti-o potrivită [-----două rânduri ilizibile -----]

" De la început declar că **problema iudaică este o problemă națională , nu internațională** , cum au căutat să susțină unele ziare și reviste interesate .

Apoi susțin , contrar doctrinelor curente , că **ludeii sunt periculoși nu prin aceea că nu sunt asimilabili , ci tocmai pentru faptul că se asimilează foarte repede mediului în care trăesc** . Și pericolul vine din faptul că , datorită miilor de ani trăiți în persecuții , **structura sufletească a iudeului este atât de falsificată** , încât , **odată pătruns în elita intelectuală a Statului în care trăesc - și pătrund repede - nu produc decât dezagregare și corupție** .

Deci condiția esențială este descalificarea întâiu , și numai după aceea asimilare .

" Dar **problema iudaică rămâne o problemă foarte spinoasă** și voi reveni mai târziu cu **propunerile mele în această privință** .

-N.Mischie : " **Trimiteti-i la Gorj** , la noi , și veți vedea că **se alege praful de ei** "

-G. Țețu : Cunosc situațiunea foarte bine , am fost și pe la dvs , am fost în toate colțurile țării , ei mișună pe toate străzile Craiovei .

Timpul nu-mi permite să insist , însă **problema este foarte grea** , pe mine **m-a pasionat , m-am ocupat în amănunt de ea , am studiat-o** nu numai în legătură cu actualitatea , dar cu dezvoltarea acestei probleme în decursul istoriei , și vă rog să-mi permiteți ca , **bazat pe documente și analize de fapte** , să aduc , când va fi timpul , precizările pe care le am de făcut . La discuția la Mesaj cred că am insistat suficient și **îndată ce voi avea ocazia - pentru că văd pe unii domni că zâmbesc neâncrezători -**

vă voi prezenta un material documentar suficient pentru a vă convinge .

" O ultimă observațiune : **problema iudaică** caută să fie **înlăturată din discuțiune de unele ziare , care o situau în domeniul internațional** .

Eu găsesc , însă , că **problema iudaică , la noi , este cea mai națională dintre toate problemele minoritare , evreii neavând Stat care să țipe pentru ei să-i protejeze**

- sunt state care-i protejează pentru banii lor - dar **evreii sunt aceia care se pot încadra , într-o problemă pur națională și care poate fi rezolvată în cadrul unei probleme pur interne** .

" Dați-mi voie să închei , făcând promisiunea că **la prima ocazie voi relua ambele probleme : și a tineretului , și a evreilor**" (**aplauze**)

Gh.Țețu / 27 iun.'39

20.)